

Մարսի մակերեսույթի հարժեցնութեան ձեռագրում

Վերջին ոռևական «Կուլտուրա» ալիքով ցուցադրվեց Արմեն Պետրոսյանի «Առեղծվածի հետեւով» ֆիլմաշարի հերթական ֆիլմ՝ նվիրված մարդկության դասմության առեղծվածների նաեւ հայկական հետին: Այս անգամ ֆիլմում դասմվում է 1939 թվականին Էջմիածնի կարողիկոսարանից ձեռագրերը Երևան Տեղափոխվելու ընթացքում գտնված միջնադարյան հայկական մի ձեռագիր՝ farsat-զի մասին, որտեղ դասկերված են եղել Սարս մոլորակը, Սարսի մակերեւույթի ընդհանուր դասկերը եւ Սարսի ուրաջ մի շքազիծ՝ նրա արբանյակ Ֆորոսի հօգորունով: Ձեռագիրը ժամանակավորապես, մասնագետների ցուց տալու համար, վերցրել է մոնուկացի Երիտասարդ դասմարտան Կիկոն Դարությունյանը: Մինչեւ այժմ հայսնի չէ, թե որտեղ է ձեռագիրը, որի վրա լատինատառ տեսք է եղել եւ որը Սարսի արբանյակները հայտնաբերելուց, Սարսը դիմակով ուսումնասիրելուց դարեր առաջ Սարսի մակերեւույթի եւ Ֆորոսի մասին է տեղեկացրել, եւ որի սկզբանաբյուր Եղիշտական տեսքները այժմ գոյություն չունեն: Ֆիլմի մասին առավել մանրամասն «Ազօն» արածինաւում կտասմի:

Ortho Zts

Ո՞չ թե մուրճ, այլ խցան...

Նախորդ օր Ելույթ ունենալով Նյու Յորքի Ուես Փոյնը ուղամական գլխավոր ակադեմիայում, նախագահ Օբաման ասաց. «Մենք ունենք հրաշալի մի մուռ՝ մեր հզր բանակը, սակայն ամեն հարց չի կարող մեծացնել մեզ համար»: Ելույթը հիմնականում նվիրված էր այս օրերին ողջ աշխարհը առավել հետաքրքրող (ան- ուսւում Սուլոդիալից հետո) իրավայի վերջին իրադարձություններին, ճշգրիտ՝ ջիհատիսների արշավանդին, որը սկսվում էր Ասուլիցից՝ այժմ արդեն թակում է մայ- րաբանական Բաղդադի դրույթը, ջղաճիկ ու լարված վի- ճակ ստեղծելով սարածաւզանի Երկրներում ներա- յալ Թուրքիան, Իրանը, Ջուրջիստանը եւ, իիհարկէ, ա- րաբական Երկրները: Ներառյալ՝ վարչելիին համա- խարհային տուկան, որտեղ իրավայն նավքը հոսում էր օ- րական 2,5 միլիոն բարել ծավալով: Ես առավել մտահոգում է Ս. Նահանգներին, որն արդեն բառորդ դար գերզբարված է Իրանով՝ հաջորդական Ելույթում դա- շտրազմ մնելով այնտեղ, մնխելով միջադարավոր դր- լարներ ու մարդութ եւ, անխուսափելիորեն, նաև «դե- մոկրատական» գաղափարաբանություն...

Ասեցւ նախազաք Օրաման չէ ստեղծված իրավի-
ճակի հեղինակը: Ընդհակառակը՝ նա այն նախա-
զակի է, որը զորքը հետքեց այդ երկրից՝ տեղի իրավյան
անվտանգության ուժութիւն կրա ծախսելով եւս (hr աս-
լով) 16 միջիարդ դոլար... Սակայն որպես ժառանգոր-
դաբախանառուն իր նախորդների խաղաքականու-
թյան, սփեսված է միջամտել, առաջին հերթին փրկելու
իրենց դրածն կաշածեց Նորի ալ Մայիսի կաշչությու-
նը նոյնիսկ նրան օահնութեց անելու գնում, ու երկրո՞ն
իր երկրի հիւրամետող դիրքը այդ աւածաւթանում:

Նորի ելույթով, արեն երկրորդ անգամ, Օքաման կրկնեց այն միտքը, թե Կաշինգտոնը ձեռի տակ ունի մի բանի ընտրանքներ, ներառյալ ռազմականը, որն ու այժմ (մեկ ժաքարտից ավելի) ուսումնասիրվում են: Սակայն դարգի էլ դարգ է, որ ամերիկյան իրոք «հրաշալի նուրբ» կիրառելի չէ այս դարագյալում. ջիհադիսների ուժը Սահլամ Շուսեյնի ռազմաքաների ու բունկերների նման չէ, որ վերելից, ծովից ու ցամաքից ոչնչացնես: Դրան անկանոն զինյալներ են, իհմա արեն լավաղես ստառագինված եւ բանկերի կողղողութից հարստացած, որն ու վաղուց արդեն, ահարեկումներով ու վայրագություններով, ներսից բայխայել-գրավել են Իրաքի սուննիական շրջաններն ու բաղաները, եւ միաժամանակ վայելում են ազակցությունը տեղի սուննի ցեղախմբերի, որն ու խիս դժողո են Ժա վարչաղես ալ Սալիֆի դավանախտրական բաղադրականությունից:

Օքամայի նեած «աւրել ընօրանների» մեջ է հավանաբար մասնում ժողովրդական, որը, սակայն, այժմ ըստ Սոսուկի իր հյուլառուսանի գրավման եւ աշխատավոր պատճենի դատարանի փաստից, ստորև նշված է դիմել իր կաղեմի ոսխնների՝ ուրդ փետքանների օգնությանը: (Ասիա թե ինչու նաեւ, Անկարան այս անգամ ոչինչ չարեց ընդդեմ սիրիական զորին՝ արգելելու վեցինիս կողմից Թեսարի ազատագրումը): Կաժնեցունի ավելի հուսալի դաշնակիցը այս դարագայում - բաղադրականության մեջ անսովոր չեն նման «Ճակատագրի հեգանաններ» - թերհանն է, որը նախագահ Ռուհանիի բերանով սղանաց «ամեն գնով տառամատել իրավում հիմքանան սրբամարեն»:

Տարօհնական այն է այս բոլորի մեջ - թերեւ օրինաչափական միաժամանակ - , որ ամերիկացիներն ու նրանց եւրոպական եւ արարական դաշնակիցները այս օրերին չեն խոսում սիրիական տազնադի մասին, որ շարունակում է մոլեզնել արդեն չորս տարի: Ըստիակառակը. ամերիկյան ղետական գործիքները, վերլուծաբաններն ու լրագրողները հրամ բերանց խոս կտելով մեզ կիմա՞ են բացատրում, թե որին վայրագ եւ արնախում են ջիհադիսները, որոնցից վախենում է անգամ «Ալ Ղաջան»: Բայց, այս, չէ որ այդ նույն ջիհադիսներն են, որոնք մահ եւ ավեր են աշածում Սիրիայում: Ասացվում է վերջինիս աշածում ջիհադիսները ազատամարտիկ-աղյուսամբ-ներ են, իսկ երսին՝ ահաբեկիւներ:

Այս գիրը վաղուց դուրս է եկել Հայոց Այն չես կարող հետ մասնաւությունը, որին էլ որ «հրաշալի ու հզոր» լինի այն: Առաջին հերթին խօսն է դետք, խօսանելու որոշությունը մեւնու Դամականություն է:

Σ ΗΛΕΣΒΑΙΟ-

«Օգիտեմ ինչ ոլես է պատահի, բայց զգում եմ,
որ անկյունադարձային վիճակում են»

Հարցազրոյց շվեյցարական ազգային-հասարակական գործիչ ՍԱՐԳԻՒ ԸՆԴԻՆՅԱՆԻ հետ

- Խոսենի, թե ինչպես լավ կլիներ, եթև մենի, իրեւ հայկական կողմէ, կարողա նային մեկնաբանել այս իրողությունը եթև օրինակի համար Վճիռն ընդունել իր ներ Շվեյցարիայի բողոքարկան: Մենացեսէ է այդ հաստինությունն ունենած եւ կկարծեմ, որ լավ դիմի լիներ, որ առ խարհով մեկ կարողանային դա սկզբել: Իհարկե, որուսումը կարդալուց հետո վերջնական ճնշով կարեի է մեկնաբանել, թե ինչ որ ընդունվեց դատարանի կողմից, եղավ Փերինչեի ժխտողականությունը ոչ դատելի դարձնելու հանգամանքը: Ինչը, սակայն, չի նշանակեր, որ Հայոց ցեղասպանությունը իրողություն չէ՝ մեկ, որ այն համաշարհային ճանաչում չունի՝ երկու, եռու հրավարանական գետնի մրա հրավարանական գետնի մրա

վլուն ունի կամ չունի ցեղասպանություն կրչվելու երեք: Սա երեք հիմնական կետերն են, որոնցից մենք երբեք չխիշ ժեղվենք, որմեսից երբեք չկարդանանան իմբներ մեզ տանջել: Չուս իրավաբանական գետնի վրա տարվող խնդիր է, որը դատարանը դեմք է որոշ իրենց օրենսդրության հիման վրա, արդյոյն հայոց դեմ գործված ցեղասպանության ժխտղականությունը դեմք է դատաժի եւ, եթե դատաժի, արդյոյն դա Եվրոպայի մարդու իրավումների հրչակագրի 10-րդ հոդվածի դեմ է գնում, թէ ոչ: Կարծիքի ազատ արտահայտման իրավումնի մասին է խոսք: Դժմա, ո՞ւ է ազատ մտի արտահայտություն եղրը: Ժխտել մարդկության դեմ գործված ոճիր մինչեւ ո՞ւ կվիրավորե մարդկային արժանադարձությունը, որը Սահմանադրության մեջ խարսխված է: Բայց նաեւ՝ Եվրոպական մարդկային իրավումների բոլոր հրչակագրերի մեջ: Այսօր եղրը ո՞ւն է: Եկանոն՝ ինչո՞ւ համար կարելի է հրեաների դեմ գործված ցեղասպանության ժխտղականությունը դատել եւ դատաժել եւ չի կարելի նույնը անել հայոց դատագպայում: Ո՞ւ է տարբերությունը: Ինչո՞ւ համար այդ տարբերությունը սերմանվեց, ստեղծվեց 17 դեկտեմբերի 2013թ. ուժումը: Սա է դատաքը, որի վրա

Գալուս Սահակյանին բաժին է ընկել ՀՀԿ-ով միայնակ վյուրում աղահովելու դժվարին խնդիրը

Եթե Ազգային ժողովում տիրի ունեցած այն, ինչ
կանխատեսվում էր ՕԵԿ-ի՝ կոալիցիայից
դուրս գալու փաստով՝ մեծամասնություն
ՀՀԿ-ից դաշտամակիրների գործուրումնե-
րի, իհվանդության եւ այլ դաշտամներով
բացակայության դեմքում խորհրդարա-
նում կարող է վիրումի խնդիր լինել: Կա-
ռավարության հրավիրած արտահերք
նիստով, որն ի դեմ կարող է շարու-
նակվել մինչեւ եկող շաբաթվա ա-
ռաջին երկու օրեր ներառյալ, խորհր-
դարան են բերվել մի տրցակ նախագ-
ծեր, այդ թվում հանրության հա-
մար կենսական նշանակության,
եւ առաջարկվում է դրանք բն-
անարկել եւ ընդունել արտահերք
ռեժիմուն: Եթե պարփակության

1016 Ենակ չէր տաղալում, իսկ հիմա անում է:
Ընդհանրաբես՝ Ազգայն ժողովի մեծամասնության համար դժվարին ժամանակ է կը պել, եւ դա բաժին է ընկել Գալուս Սահակյանի ղաւանապատճմանը: Մեկ օր առաջ, օրինակ, Ֆինանսների փոխախարար Վախիբանզ Փիրումյանն էր ուշացել հարցը ներկայացնելուց, եւ բարկացած Աժ փոխախարագահ Էղուարդ Չարճազանվը ժամանակից ուստի փակեց Ենակը, այդոիսի դեմքերը մատների վրա կարելի է հաւել Վեցին տասնմայսի խորհրդարանակամ դասության մեջ: ՀՀԿ-ն լետք է կողմնորոշվի՝ կամ մինչեւ աւուրի բավարար թվով լատզամավորների գայթակի-դաշճի ՀՀԿ խմբակցության անդամ, կամ իշխանությունը լծակներ լետք է զիստ ուղղությին, կամ՝ խորհրդարանը էս դժվար վիճակի մեջ մետք պահպանակ մնան:

**Ուսենք մնջա-
խաղի միջազ-
գային փառա-
տոն, իսկ թատ-
րոն՝ ոչ**

**Հանդիպում ան-
խոնչ մտավորա-
կան Եւ ազգային
գործիչ Հակոբ
Վարդիվառյանի
հետ**

to 5

**Իրաքում
Զիհաղիստները
ուզում են
ԶՆՉԵ 1916 թ.
սահմաններո**

to 10

1 ԱՆԴԻ ՊԵՏԸ Հ ԱՆԴ ԱԱՐԾ
ՆՂԵՄԲ: Ինչո՞ւ համար
Վերին դալասն ըն-
դումեց Շվեյցարիայի բողոքակու-
մբ: Որպիտել մասնակցությունը,
որ դիմի բերե այս նոր դատավա-
րությունը, դիմի մեկ անգամ ընդ-
միշcs (իր հոկուն է, բայց նաև մե-
րը), հսկակեցնե դատական-իրա-
վական գետինն այս ուղղությամբ: Այսինքն, մինչեւ ո՞ւ կարող է 10-րդ
հոդվածը սահմանել ազգային ի-
րավունքները, ազգային իրավական
իրավունքները, որոնք կընդգրկեն
դատիժը Ժխողականության՝ դա
մեկ, եւ ինչո՞ւ կարելի դիմի լինի
կամ այլևս կարելի չդիմի լինի
աւրբեր ցեղասպանություններու
ժխտումը աւրբեր ձեւով դատելը
կամ չդատելը: Իրեմ դա ընդու-
նեցին, որպիտել տեսան, որ հո-
իրաբես կարի կա, որ Մարդկային
իրավունքների դատարանի բարձ-
րագույն դալասը այս խնդիրի մեջ
լուսաբանություն բերի:

-Պարն Հակիմյան, Դուք այս
խնդրին ամենավաջածանոթ
մարդկանցից մեկն եք Ըվեցա-
րիայում։ Այս նոր դատավարու-
թյունը դեմք է դառնա մի խորհր-
դանաւական դատավարություն
հայերիս համար, որովհետեւ Եկ-
րողային մենք աղավինուա ենք
որպես մարդու իրավունքները
բարձր դահող աշխարհամաս,
միություն, համայնք, եւ ակնկա-
լում ենք, որ այդտեղ դեմք է ըն-
կալվեն մեր ամենազգայուն
մարդկային արժանադատվու-
թյանն առնչվող խնդիրները։ Ըս-
տ Ձեզ, Ըվեցարիայում եւ Եվրո-
պայում, ինչ դեմք է արվի, որ-
դեսզի այս դատավարությանը
հայությունն իր հնարավորու-
թյունների չափով ներկայանա
արժանադատավորեն։

- Ամենակարեւոր հանգանաներից մեկն այն է, որ ցեղասպանությունների միջեւ մրցակցություն չկին է որ յուրաքանչյուր ցեղասպանության ժխտում դաժանի, եւ դա կարողանա ներկայացվել հանրությանը, մասնավանդ գիտության մեջ եւ մասնագիտական դիալիզի եւ դիսկուրսի մեջ: Չոդվածների, վերլուծումների, փաստերի վրա հիմնված մեկնարանությունների միջոցով: Եվ դա չինի միմիայն հայերու կողմից, այլ լինի ողջ մարդկության կողմից՝ հրեաների, բռների կողմից: Բանաշված անձնավորությունների մասին այլ գործությունները պահպան են առաջ գործությունների մասին:

Ների կողմից, կամ նույնիսկ եթ ճանաչված չեն, նրանց գրավոր եւ քանակոր խոսի բովանդակությունն այնան բարձ լինի, որ որեւէ անձնավորություն, իհարկե նաեւ դատավիրները, որոնք անդայման դեմք է կարդան այդ վերլուծումներ՝ ուզեն, թե չուզեն, կարդանան ուշադրությունը սեւերի այդ ուղղությամբ եւ, ինչու չէ, սնվել դրանով։ Դաշնա առաջ է, մենք չենք սերմանել։ Մեղավոր ենք, չենք սարել այդ գործունեությունը, որը հարկավոր էր, որդես զի թույլ չայինք, որ 17 դեկտեմբերի դատավաշի մեջ այդ 5 դատավորները կարդանային գրել, որ հայոց դեմք գործված ցեղասպանության անվճռելիությունը կմնա վիճակելի մի առարկա։

- **Պարուն Հահինյան**, Դուք ան-
տես հետևում եք Թուրքիայում
ծավալվող վերջին շրջանի իրա-
դարձություններին: Ես երկու մեծ
հարց ունեմ այս կատակցու-
թյամբ: **Առաջին՝** ճախագահ
Աւրծ Սարգսյանը Թուրքիայի ա-
դագան ճախագահին հրավիրել է
ապրիլի 24-ին այցելել Յայս-
տան: Ինչո՞ւ եք գնահատում այս
հայլը և ի՞նչ հավանակություն եք
տեսնում, որ Թուրքիայում ընթա-
ցող փոփոխությունների լուսի

«Զգիտեմ ինչ դեսք է դաստիհ, բայց...»

Կարողանամբ մնել ինքնեւ մեզ իրեն թարսի դես այդ բանը արցին Շվեյցարիայում, որ որ արդեն սկսում էր հակաժմտողական օրենք գործել եւ կիրառվել եւ այն կիրառվեց հետո դարն Դալմա-չողլուի հանդեմ: Ինքը սասակ առաջին դատախանը, վերադապահվելու մասին, ազգայնական, ծայրահետ ժխտողական, ահարեւկշական ամրոց սարք, որը կոչվում է Երգեմներն, որը նաև դարձավ դատապահական Դիմուն Դիմին սպառության: Եղավ իրենց Երկրորդ հարձակումն՝ արդեն Դոլոր Փերինչենը 2005թ-ին: Մենք հակազդեցինք այն ճակարտականը, որը համգեցրեց դատավարության: Եվ այդ դատավարությունը, որը սեղի ունեցավ 2007թ-ին, երեք փուլում էր վեյցարական ազգային իրավաբանական այսանները իրավունք սկին հայկական կողմին, դատարաններով դատմական, իրավաբանական, ճատարական, բարական գետնի վրա սեղի ունեցած ճանաչողությունների հասկացողությունները եւ փուլերը, որ արդեն սեղի ունեցած էին ոչ միայն Շվեյցարիայում, այլ նաև համաշխարհային գետնի վրա: Սա արդյոյն գոհունակությունն արտաքին հայկական կողմին: Այս: Բայց այնուիեւ մենք բնեցինք, իսկ հակառակ կողմը սնվեց սեղի ունեցած իրադարձությունից եւ դատասպահ:

Ի՞նչ ենի իրականություն մեջ ուղղությունը: Ասում ենի իրավունք, ո՞րն է այդ իրավունքը: Եվ իրեն ծովով կհնարինացնելու մի անորոշության ծովով մեջ, որը դժբախտաբար շարունակում է չխստականալ մեր կողմից: Մենք ուզում ենի իրավունք, ուզում ենի փոխհառուցում: Բայց լուսաբանութեանը, դժբախտաբար, մենք չենք կարողացնել հասկանալ, թե իրավունքը եւ իրավատիւնը կիրարական առաջին պատճեն է: Այս գործությունը առաջին հերթին պատճեն է առաջին համար, երկրորդ՝ Զայասահման Զանաբաշտության համար ո՞րն է: Զանի որ մենք դեմք ուղղությունը մեջ մեր արժանապահականության առջև հատուցնան են մենք ենի երրորդ, չորրորդ սերունդը, որն ակնկալայում է, որ հնու տիղի ունենա մի հսկա խոսք, մի հսկա դասականություն:

Ես զալված: Եսու հւանը օտք դրմաց վասնի Արգախի հետ կապած, ուր ապրեցամ ոչնչացման ավելի բան սղանալիքը, մենք ու նեցամ Սուլքայիթ, Մարդու Բարու, Գանձակ: Մեզ մղեցին նաեւ դաժանության, որովհետեւ դաշտարազի մեջ դու սուրբ չեն եւ դիմացինը մինիայն սարանաչի: Ուզու են ասել, որ մենք սուրբ չեղամի, մենք էլ սղանեցինք: Այս ժամանակ խնդիրներ առաջանում են Եղեռնի հետևանքներից, որոնք առ ավելի անդին են գնում, բայց դաշտարազ մեր իննոնության դաշտամության խնդիրն է: Հունի ի միջի այլոց, շղոքթեմիկ մրան կա ասել, որ մենք ընդիանու բարեխ մեր իննոնությունը համեմ ճատում կան նոյնինու նոյնաց:

Նույն եմ 1915-ի հետ, ասել է, ու
մենք ուղարկի ճահիվան հետ ենք
միացնում մեզ, կրուսի, զրի
դիրքավորման հետ ենք միացվու-
մեկ անգամ ընդիմիչք: Մենք դեռ
է այդ առողջ դիմանալ կարողա-
նանք շահել, որդեսզի լրիվ տա-
բեր ձեւով կարողանանք դիմա-
խնդիրը: Այն դաշտը դատապահ-
որդեսզի կարողանանք հաջողա-
նակ տասդամնել մեր իրավուն-
ները: Եվ սահմանել մեր իրա-
վունները: Ուզո՞ւն եւ Արեամտահա-
յատան, սա՞ է մեր իրավունքը: Գի-
տե, եւ ծանր բան դեմք է ասե-
հիմա: Նույնիսկ իմ տաս լավ ըն-
կերները դիմի կատηն ասածին
վրա: Մենք չունինք առնելիք բռնրդ-
րից Արեամտահայատանը: Ամեն-
նաւաքը մենք կկարողանանք դա-
հանջել այն իրավունքը, որ հայու-
ուր որ ալ ըլլա, ըլլա Սփյուռքի մեջ
ըլլա Յայատանի մեջ, ունենա ի-
րեն ազատ շարժվելու հնարավոր-
ությունը՝ ի ասրբություն որեւէ-
ութք ազգի, այդ տեղերի, այդ վայ-
րեր մեջ, որը մեր հայրենին և
Թուրքիան, Ասրբեջանը, Իրանը եւ
Վրաստանը չղիշի փոխվեն իրեւ-
մեր հարեւաններ: Ուզեմք թե չու-
զեմք, մենք դեմք է լեզու գտնեմք ա-
նոնց հետ: Մենք դեմք է տան այս
հնարավորությունը բռնրին, դեմք
է փոխեմք եւ մասնակցեմք, որ
մեսզի հայր ներսից միուսի:

- Պարոն Շահիմյան, հայ գիտության, բուրգավիտուրյան մեջ կարծիք կա, որ մենք իհմա առում ենք մի շշանում, երբ Եւլու գուցահետ ընթացող դրոցեսներ կան Թուրքիայում: Արաջինն ավանդական-դաւոնական ժողովական բաղադրականություն է, որն 90 տարի ի վեր ձեւավորված է, ուստի ամրակուր է, ուստի գումաներ է ծախսվում: Մյուս կողմից ասում են, որ իհմա Թուրքիայում բարձր են հնչում ճայներ, որոնք անոնք են դեմքի ցնորամին կերպութիւնը բացահայտելու, ճշնարսությունը վեր հանելու ուղղությամբ: Դուք ժեսոնուն եք Թուրքիայում այս ժեսակ շարժում, Դուք ժեսոնուն եք այդ մատերի բախումը, եւ ի՞նչ եք կարծում, դա հույս տալիս է, ու մեր արդար դահանջը կարող համարժեք ընկալում ունենալ եք բեւ Թուրքիայում:

- Այս վերից, որ բացվել է Դամական Դատարանը՝ առաջարկության համար առաջարկության մեջոցով, սկզբ աշխարհի ու միայն բոլոր հայերի, բայց մասնաւուն բոլոր հայերի առջև այդ փաստը, որ խոս կա մի հասկացղող թյուն անցյալի եւ մանավանդ այս սօրվա ակնկալության հետ կապված, հայերի՝ իրենց դատարանը թյան, իրենց իրավունքների, իրենց էղության, իրենց մասվոր մասնակիության, իրենց հասարակական

սասսակցությաս, որոց սոլյուսիոն գենետիկական իրողության դաշտում մական հայաստանի մեջ, որը սեղ արգանակ սարսափելու վայրագայուղ ձևով, ուր որ մարդիկ գնում են, փորում են իրենց հանուլքան ակունքները, դաշի ետակի բռնվագայուղ է ապահովություններին, որութեազի հետ սահմանական իշխանություններին, որութեազի հետ սահմանական իշխանություններին: Այսինքն, մասնաւոր գործությունները կատարելու համար ակտիվ ազգային գործություններ են տարածության մեջ, որութեազի ազգային գործությունները կատարելու համար ակտիվ ազգային գործություններ են տարածության մեջ:

Եւ հայկական արյուն հոսելու հակագիտությունը եւ այդ իրականության բանտարկյալը լինելու իրողությունը զգացի, որը ինքը չկարող կիսվել: Սա մեծ հնարավորություն է տախու մի իշ հեռանալու այդ էթնիկական մոտեցումին եւ ասելու, որ արյոյն կարելի՞ ընդհանրապես մարդկային աչքության մեջ տեսնել բուն խնդիրը: Ակագիտական սահմանադրության մասնակիչ է այդ տիկնոցին: Սա իրեն եղափակիչ դատապահ է, ինչ խան Զեր հարցումն է: Ոչ միայն հնարավորություն կա, այլև անհետայած է այդ դրույթը, որ սեղանի է ունենում: Դրա հաճար է, որ Ամեներ Դավիթօղոլուն 13 դեկտեմբերի 2013թ. իր Երևան այցելու ժամանակ ունեցավ իր առաջարկությունը: Ամեն ինչ հաշված էր եւ հաշված է, որու հետեւ իննոնության հասկացողությամբ այդ բռնիւթի կողմն որված ձևությունը այն մակարդակի է հասել, որ իրեն հետքայլ չեն կարող նույն անել: Դրա հաճար էլ իրեն ցիինորից հանդին այդ համեմատող, հարաբերող արտահայտությունները: Չո ցավը՝ իմ ցավը և Ավելի այլասերված արտահայտությունները են կարող ել ընդհանրադիւն լիւ լսել: Բայց դիմացինը՝ իշակացին, ընդունացրած ամերիկացին ավելի սիրուն բան կարող է լսել: Ու մենք ճառակի դաս վկանակությունը կատարությունը կատարությունը կատարությունը: Կայ իին եկուու տակից եիր, որ իրեն մետք հասկացնես, որ բռնի ցաւ լավագությունը կատարությունը կատարությունը կատարությունը: Ինքը մեհք անհանդատ է, բայց դիմացինը, որ դեմք է ունենա այդ ընդիհանությունը կատարությունը կատարությունը կատարությունը:

Ճամաչությունը, իսկ ոլորտը՝ այդ ճամաչումը Հայոց ցեղասպա-
ղանության: Ուժեմն ինչ խումա-
ռի մեջ է սա դրեւի իրեն: Ի միջի ա-
լոց, հայերից շատերին էլ դրեւ-
խումայի մեջ: Սկզբունքում ահա-
զին ձայներ բարձարացան, ասելու-
ահա, ուզո՞ւմ էին ճամաչում, ճա-
յիր, մինչեւ ուր է հասել Անմեր-
Դավիթօղուն: Մենք ուղղակա-
ցավակցում ենք, իրեւ դեռև թու-
թուն, հայ ժողովրդին՝ 1915 թ. տ-
ղի ունեցած դեմքերու կարաս-
ցությամբ: Տեսե՛ք որքան առաջ
գնացել: Իսկ մենք ո՞ւ ենք: Մենք
դաշտանողական վիճակի մե-
ենք: Մենք անդարտաս վիճակի
մեջ ենք: Գիտե՛ք, ես 4 տարի առա-
ուղղակի զգացել եի, թե ուղղու-
թունը ուր էր զնում, որովհետեւ
Դավիթօղովի հենց այդ Ցյուրի-
խի դրույնուները տեսնելով, թ
ինըն ինչ խորամանկությամբ և
խնդրի մեջ մտել, ոնց եր ինըն սա-
թել, ոնց մենք ասաւեցին այդ դրու-
յնուների խնդրի մեջ, բանի ր-
դանց մեջ երեւ կարեւորագու-
խնդրիներն ուղղակի հարվածու-
թին մեզ: Առաջին մոռացեմ ձեռ-
դաշտական Հայաստանը, Դարս-
դայնանագի դատանությունը, մի

ջազգայս իրավունքը դասուն-
թյունը: Երկրորդ՝ Արցախի խնդի-
րը: Տակավին այսօր բոլոր հա-
մոզվել են, որ Արցախի ազա-
տագրման խնդիրը մեջը չկար: Ին-
նորոշման խնդիրը մեջը չկար: Ես
ձեզ ասում եմ, որ ճիշտ հակա-
ռակն էր: Այսինքն, ռեզիսոնալ հա-
կամարտությունների խնդիրը, չգի-
տեմ, թե որ թուրքի միջոցով մեջը
մՏցրեցին: Փոխանակ, որ այդ
դրույկըները, այդ համաձայնու-
թյունը լինենին զուտ հետևյալի մա-
սին: Թուրքիան եւ Հայաստանը
համաձայնվում են կնիքը մի դայ-
մանագիր, որը հստակեցնում է, որ
այսօվանից մենք դիվանագիտա-
կան հարաբերություններ ենք
ստեղծում, տեղի է ունենում դես-
տպանների փոխանակում, սահ-
մանական պատճենների համար:

թյան իրողությունը վճռելիքության մակարդակի վրա դնելը: Մենք բոլոր այդ երեք կետերի վրա սարվեցինք: Եվ նոյն Դավիթօնլում 6 մայիսի 2010-ին իր հարցազրույցի ընթացքում, որը տեղի ունեցավ մի քուրք թթվակցի հետ իր Ասամբուլ-Կիեւ քրիչից առաջ, ասաց. «Երիտասարդ իմ ընկեր, Դուք կարծում եք, որ 600 սարվա ավանդություն ունեցող դիվանագիտությունը չըլիշ՝ գործածե՞ր այս տևականաձայնությունը, որմեսզի իր իրավունքները դաշտապահն»: Իրականության մեջ այդպես էլ եղավ: Ես ասել եի, որ 2015թ.-ին 24 ապրիլին դատարանը վեցեցի, բային որ թուրքերը դիմի գան, իրենց դրսությանը կոկորդիկուսի արցուններում, դիմի գան, այդ արցունները դիմի քափեն հավերժական կրակի մեջ, դիմի մարեն, դիմի ուղղակի ծնկի գան, ներողությունը դիմի խնդրեն եւ այդ ձեւով դիմի այդ խնդրից փակվի մեկ անգամ եւ ընդիմիքը: Որովհետեւ, եթե քարուի նման երրորդանը եթևան գա աշխարհի աչի առջեւ, դուք ինչ եք կարծում, ինչորեւս դեմք է աշխարհը նայի այդ հայլին: Մը է ավելի բարձր եղել, Քայաստանի նախագահը, որ թուրք նախագահին իրավիրել է, թէ թուրք նախագահը, որ մեծությունն ունեցավ, եկավ Քայաստան եւ ներողությունը խնդրեց ու փակեց խնդրից՝ ասելով, որ այս իմ հայլով եւ փակում եմ խնդրիր: Մի սպասիր աշխարհ, հայություն, Քայաստան, որ այս հայլից ավել ես ընդիմանաբեսութիւն:

- Վեցին հարց: Ի՞նչ ակնկալիք լին ունի Հվեցարահայությունը, Դուք, Ձեր գործընկերները, Ձեզ նման մարդիկ, Դայաստանի դետական այսաններից, բաղավական ու հասարակական շօջանակներից, մտավորականներից, որդեսզի «Դողու Փերինչեն ընդունեմ Հվեցարիայի» նոր դատավարություն ծավալվելու դայնաններում մենք ներկայանանք ավելի դատրաս, բան ներկայացել ենք առ այժմ:

- Այս, իհարկե, ակնկալում ենք: Կարծում ենք, որ Դայաստանի Հանրապետությունը եւ նանավանդ Նախագահը (Եւ գիտեմ ինչ են ասում), այս խնդիր առջեւ հատ գրոն է: Ես գուց մենք տարի առաջ այս քանը չասեի: Ավելին չղիսի ասեմ, բայց ասեմ միայն, որ գուցե արդեն ուր է, բայց նախվություն չկա մեր իմստիտուցիոնալ համակարգերի մեջ այս խնդիրի համեմ: Չա լուրջ մոտեցում կա մեզանում: Զգիտեմ, թե ինչ դեմք է դատահի, բայց զգում ենք, որ անկյունադաշտային վիճակում ենք:

ԱՐԱ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ոռասաւտանի Հայերի Միության նախագահ

Վերջին օրերին Երևանում բուն կերպով բնարկվում է խորհրդային ականավոր դետալան գործիք եւ հայ ժողովրդի տանձայի ներկայացուցիչ Անաստա Իշվանի Միլոյանի հուշարձանի կանգնեցման գաղափարը: Խնչողն հայտնի է, Երևանի բազմաթեատրանի Ավագների խորհուրդը արդիի 30-ին Հայաստանի մայրաքաղաքում Ա.Ի. Միլոյանի հուշարձանը կանգնեցնելու որոշում ընդունելով՝ մայիսի 8-ին համապատասխան առաջարկությանը դիմեց ՀՀ կառավարությանը:

Ցավով, նճան հոււշարձանի կանգնեց-
ման հակառակողդմերից մեկը դարձավ
կառավարող ՀՀԿ-ի ներկայացուցիչ
Քայլ Ղեմոյանը, ինչողևս նաեւ «Բարե-
Երեւան» խմբակցությունը: Տվյալ որոշ-
ման ընդունմախոսները ինչո՞ւ են հիմ-
նավորում իրենց դիրքորոշումը: Նրանց
«փաստարկների» փարեթը հիմնվում է
Անաստաս Միկոյանի անձի հակասա-
կանությամբ. լինելով Խ. Միության նու-
նավոր դեկավաներից մեկը, նա իր ժի-
քանով է օգնել հայ ժողովրդին եւ Հա-
յաստանին, ինչողևս նաեւ մասնկացել է
սալինյան բռնություններին:

Ինձ թվում է՝ ընդդիմախոսների տվյալ տղումները իի համոզիչ են: Բանն այն է, որ Անաստա Միկոյանը ոչ միայն ԽՍՀՄ նշանավոր դեռական գործիչներից ու դեկավարներից մեկն էր, այլև տվյալ դեռության հիմնադիրներից էր, զգալի ավանդ է ներդրել 20-րդ դարի մեծ ժեռության կազմավորման ու զարգացման մեջ, տաղանդավոր բաղադրական գործիչ էր, հնույթ կազմակերպիչ եւ ծարակա դիվանագետ:

Պատմությունից հայտնի է, որ Ա.Ի. Միկոյանը իր կուսակցական ու բաղաքական կյանքը սկսել է Անդրկովկաստում 1915 թ., եղել է առաստեղական Բաֆիկ կոմունայի ամենաերիտասարդ կոմիսարներից մեկը, որին հարգանքով եւ խնամակալությամբ եր Վերաբերվում ինքը՝ Ստեփան Շահումյանը: Միկոյանը զգալի ավանդ ներդրեց խորհրդային իշխանության հաստաման եւ Յոյսիսկովկասյան տարածաշրջանի բաղաքական կայունացման գործում, արիներ շարունակական դեկավարեց Յոյսիսային Կովկասի եւ Ռուսովի մարզի կուսակցական կազմակերպությունը: Նրա հետագա բաղաքական կենսագրությունը անհզելիորեն կաղմած է Երկրի բարձրագույն բաղաքական մարմնի՝ ԿԿ բարյուրոյի հետ:

Երեք տասնամյակից ավելի Ա.Ի. Միկոյանը բաղրուրոյի անդամ էր: Նրա փայլում տաղանդը եւ կազմակերպչի լայն մասհորդությունը հասկապես դրսեւրվեցին ԽՍՀՄ արտաքին ու ներքին առևտուրի ժողովին եւ մատակարարման ժողովում՝ Պավիլ Չափով Միկոյանի ընորհիկ հաջորդությանը զարգանում էր ինդուստրացումը և նետառության այնդիսի ձյուղերում, ինչպիսիք են թեթև և սննդի արդյունաբերությունը (ի դեռ, ԽՍՀՄ-ում առաջին անգամ Ա.Ի. Միկոյանն է կազմակերպել շատ մթերատ-սակաների արտադրությունը. դադարակ, նըրերիկ, երշիկեղեն, դահածներ, սի-գարեւներ եւ այլն):

Ասանձի թեմա են 1930-ականների հայլածները եւ Սիկոյանի դերը այդ ողբերգության մեջ: Իզուր չեն ասում, որ Ետին խելովով ճենք բոլորս ուժեղ են: Այդուհանդեռ հարկավոր է Ակադի ունենալ, որ ԽՍՀՄ-ում զանգվածային հայլածների բաղականության հեղինակը Իոսիֆ Ստալին էր: Կու Միկոյանը լինելով բարյուրոյի եւ խորհրդային կառավարության անդամ, չշ կարող հակառակվել առաջնորդի կամքին եւ կուսակցության գծին: Իհարկե, այդ ծանծանականերում ես կարելի էր բացահայտեն չիամաձայնել Ստալինի եւ նրա շրջապատի դիրքորոշմանը, բայց այդ ա-

ունանձին բողոքը եւ մարդկայնության սկզբունքների դաշտանությունը անխուսափելիորեն կհանգեցնեին սեփական անձի եւ միաժամանակ ընտանիքի ազգականների, մերձավորների ու բարեկամների կորսյանը: Եվ հնչ կօշակի՛ Միկոյանը եւ նոյն հայերը, եթե նա դառնար բռնությունների հերթական գոհը Ալեքսանդր է, որ հանձին նրա մենք կկորցնեինք հմուտ կազմակերպիչ եւ արդյունավետ դեմքան գործչի, իսկ աշխարհը կկորցներ այն բաղաբական գործչին որը 1960-ականներին իրեն փաստուել փոկեց հերթական աղետից:

Այս, Միկոյանը, ուղարկած աշխատավոր անդամ, սիհոված էր նօանահայել որոշ ցուցակներ, լրել, երբ դաշտնանկ են անում դատախանառու դեկավարների Վերջ ի վերջո, հենց Միկոյանի ընտանիքին էլ տուժեց բռնություններից, բանզի, ինչ դես հայսնի է, նրա կրստ եղբայր Սերգո գոն իմացածը չհայսնելու համար դաշտազմից առաջ բռնադասվեց եւ այս սորվեց Միջին Ասիա: Այդիսիմ էր դաժան ժամանակների դառնությունը: Դրա հետ մեկտեղ Ա. Միկոյանը 1930-ական ներին խնիցու հրաժարվել է ծխմթ-ճայինին՝ բռնության բաղաբանության գործից դարձած դետանվանգության մարմինը գլխավորելու հ. Սավինի ա-

թյան ժամանակ, Բաբիչ կոմիսարներից ազգային փորձի դահին, Կրասնովոյն կում ձերքակալության ժամանակ, սակայն լինյան բազմաթիվ բռնությունների ընթացքում, Մուկվայի գերմանական ռազմությունների ժամանակ, բանի ու նա օդային տագնարդի դեմքում երթեւ չեղում արտաին առեւտրի ժողովնաշի առաջատարնենյակը եւ չէր գնում ոնքաղաւաշարան:

Ի.Վ. Ստալինի նահվանից եւ Լ.Պ. Բերյալի գործությունից հետո Ա.Ի. Միկոյանը դարձավ Խ. Միության առաջնարդ նորմերից մեկը՝ ԽՄԿՍ Նախարարների խորհրդի առաջին փոխնախագահը միաժամանակ արտաժին առեւտի նախարար եւ առեւտի նախարար, եւ նույնանդու ճամանակից դարձավ խորհրդային հասարակության ու ղետության զարգացման ընթացքին։ Միկոյանի ձկութանքը թյունն ու խոհենությունն հստակորեն դրա սեւորվեցին Հունգարիայի 1956 թ. դեմքերի ժամանակ, երբ նա ԿԿ նախագահ հության նիստերի ընթացքում երկու անգամ համուսն եկավ խնդիր ուժային լուծում ման դեմ։ Ենց Միկոյանը 1956 թ. հոկտեմբերին խոչընդոտեց Ն. Խորուչչյովի գործությանը խավորությամբ խորհրդային ղեկավարության փասորուն արդեն կայացած վճարին՝ Լեհաստան զորքեր մՏցնել «ստ

Ա.Ի. Միկոյանը կարծ ժամանակ աշխատել է որդես ԽՍՀՄ Գերազույն խորհրդի նախագահության նախագահ, այսինքն՝ խորհրդային ղետության ղեկավար: Միկոյանի Երկարատեր բաղադրական կյանքը հազվագյուտ կամքի ուժի, համոզելու զարնանայի ձիրից, սուր ու աշխույժ ճնշի, հսկայական գիտելիքների ու փորձառության արյունիք է: Այդ բոլոր համականիշները նա սացել է իր նախագիներից, բազմադասկել Ներսիսյան դրույուն եւ Գեւորգյան Ճենարանում իր ուսումնառությամբ, ինչը ետև նաեւ բաղադրական կյանքի սեփական համալսարաններով, որոնք լի էին ողբերգական ժշգահարձերով ու բարդ ժամանակահամապատճերով: Անաստաս Միկոյանը 20-րդ դարում հայ ժողովրդի առավել նշանավոր եւ տաճանայի ներկայացուցիչներից մեկն է:

Այս հանգամանքը, որ Հայաստանում Ա.Ի. Միկոյանի հուշարձանի կանգնեցման հարցին միջամտեց Երևանում Եղաստանի դեսպան Գրիգոր Ռազինուկին եւ «անբարոյական» համարեց հուշարձանի կանգնեցումը, անի որ Ս.Ի. Միկոյանը ի թիվս մյուս խորհրդային դեկավաների ստորագրել էր 1940 թ. գարնանը Կատանում 22 հազար լիթ սղաների գնդակահարության փաստաթուղթը,

Անաստաս Միկոյանը՝ խորհրդային
ականավոր մեծական գործիչ եւ հայ
ժողովրդի պանծալի ներկայացուցիչ

նակի դարենա-իրային նատակարանման
կոմիտեի նախագահ, Պատշաճության
դետական կոմիտեի անդամ էր, վերահս-
կում էր զորերի նատակարանման բոլոր
ձեւերի կազմակերպումը: Գործունեու-
թյան այդ եղանակը ուներ բաղադրական
և նույնական եր ռազմական կարեւու-
նաւակություն, բանի որ անհրաժեշ-
տարաններով բանակի աղափումից
մեծամեծ կախված էր հաղթանակի ծա-
կատահրո:

Անաստաս Միկոյանը բանակցությունների վարման դիվանագիտական արվեստը կարողացավ դրսեւրել թէ արտաֆիճառ առեւտրի ժողովնի դաշտունում եւ թէ դաշտազմից հետո, եր ի. Սամինը նրան հանձնարարեց Անգլիայի հետ բանակցելու ԽՍՀՄ-ի դաշտերի ուղարկությունը: Քենա Ա. Միկոյանի դիվանագիտական վարդետության ընորհիկ հաջողվեց Լոնդոնին հանգել դաշտերի վճարման գումարի կրծաման նորատակահարմարությանը նկատի ունենալով, որ ԽՍՀՄ-ը կրել է պատրազմի հիմնական բերք եւ նյութական մեծ ավելածությունների էր են թարկվել:

Կուղացության 19-րդ համագումարում Միկոյանը Ստալինի ցուցակում հերթական բռնադասվելիքների թվում էր, ենիւմ առաջնորդի ճահր փրկեց նրան Արհասարակ Միկոյանի կյանքը զարմանալիորեն հարուս էր վաճառքավոր արկածներով: Նրան կարող էին սղանել 1915 թ. բուրժական ռազմաճակատում 1918 թ. աշնանը Բաֆի դաշտամառու

ցիալիզմը դաշտանելու եւ կագուկանոն հաստաելու հաճար»: Միկոյան նոյնութիւն չափավորական դիրք բռնեած է 1962 թ. Առվիշտերկասսկի ողբերգական դեմքերի (անկարգությունների ուժային ձևաճան) ժամանակ:

1962 թ. Կարիբյան ճգնաժամի ընթացքում աշխարհի հայտնվել էր նոր աշխարհական համարժեք էլեմենտ՝ առաջանական համարական ու դիվանագիտական ինաստությունը թույլ սպառագիտ կանխել համաշխարհային աղեղությունը։ Ֆիդել Կաստրոյի հետ դժվարին բանական ցույցունները, սիրելի կնոջ՝ Աչխենի հոգած դարձավորության առիթով Մոսկվա վերադարձանալուց հրաժարվելը եւ համույթական խաղաղության դահլյան մասնակի ցույցունների շարունակումը, ԱՄՆ նաև խազահ Զոն Քենտրիի հետ հանդիպությունները Սիկոյանին արժանացրին համաշխարհային հարգանքի եւ իր արտասույնական աշխարհականի ճանաչմանը։ Այդ տարիների Արեւմուտքը Սիկոյանին ընկալում էր ու ուղարկությունը առաջանական միակ խելամիտ ու գործառական հաղաքական գործչի եւ դեկանական վարի։

1950-1960-ական թթ. Ա.Ի. Միկոյանը

օգսակար ևս բայց այս առաջ հայա-
տանի Տնտեսության զարգացման համար
ներառյալ էներգահանակարգի ձեւավոր-
ումը, Արփա-Սեւան ջրանցքի կառուցու-
մը, կուսակցական ու խորհրդային մար-
մինների համար նոր դեկավար կաղդերի
դաստիարակումը, ինչպես նաև՝ գիտու-
թյան, կրթության եւ մշակույթի ոլորտնե-
րում: Անաստան Միկոյանը մշամաբե-
ջանում էր կապ դահլիճներ Հայաստան-
ի և Արևմտյան հայության հետ: Եթե այս

Եւ Սոսկվայի հայոթյան հետ։ Նրա աճած
ռանցողում հաճախ ՏԵՂԻ էին ունենուած
հանդիպումներ ճարշավներ Յ. Բաղրա-
մյանի, Ա. Բարաջանյանի եւ ծովական
Յ. Խաչոնի, Շահնամիս Տ. Պետրոսյա-
նի, կոմդոգիսոր Ա. Խաչարյանի եւ այլ-
լոց հետ։ Դայասանի Երիտասարդ դաստիարակու-
թականի հետ հաճախ հանդիպելով
Միկոյանը աշխուժորեն հետարքրվում է
հանրամետության կյանքով եւ նրանց ըն-
տանեկան գործերով, Անրայալ՝ Երիտա-
սարդի թվով եւ խորհուրդ էր տալիս բարեկա-
մբ հայ ազգի ժողովրդագործությունը։ Այդ
մես կարող էր Վարվել միայն նա, ում հայ-
նար թանկ են Դայասանը եւ հայեր։

Իամարում են անտեղի եւ Վիրավորական: Միկոյանը բռնությունների կողմնակից չէր եւ, ընդհակառակը, միշտ ձգտում էր փոխազդումների, ձկումնության եւ չափավորության:

Դայաստանի ճայրաբարդություն Անա-

ասաւ Սիկոյանի հուշարձանը սեփական դատմության եւ հայ ժողովրդի մեծ ներկայացուցիչների հիշատակի հարգման վկայությունն է, ներկայացուցիչներ, որնք անզնահատելի ավանդ են ներդրել համաշխարհային դատմության մեջ։ Միկոյանը հեղափոխության խորհրդանիս է, 20-րդ դարի խորհրդային մեծ դետության հիմնադիրներից ու շինարարներից մեկը, Դայրենական մեծ դատերազմում Կարմիր բանակի հաղթանակը կետողներից մեկը, Ֆիջուկային դատերազմի աղետից աշխարհ փրկողներից մեկը։ Նա խորհրդային դետությունը դեկապարած միակ հայն է։ Միկոյանը հայ ժողովրդի ականավոր ներկայացուցիչն է, որը երբեք չէր խօսում կատեր սեփական ժողովրդի հետ, մշամեն զանում էր օժանդակել Խ. Դայասանի զարգացմանը, հայ կադրերի դաստիարակմանն ու առաջխաղացմանը։

Համարքիութը մը այս գործա ա ձանց գնահատելիս հարկավոր է ելնել ոչ թե մեր ժամանակի, այլ անցյալի իրողություններից: Այսօր Ա.Ի. Միկոյանի հուշաքանի տեղադրման ընդդիմախոսները դեմք է ոչ թե բնադրատեսն անցյալ դարը եւ դրա առաջնորդներին, այլ ցուցադրեն սեփական սկզբումքայնությունն ու ազնվությունը մեր ժամանակի դեկավարների վնասների նկատմամբ:

ՍՈՒՐԵՆ Թ. ՍԱՐԳԱՅԱՆ

ՈԱԿ Հանրապետական վարչության ամենաղղիր

-Ձեր Դայրենիք գալը զնահատելի երևուսը է,- դիմեցի ընկ. Վարդիվառյանին,- իսկ ծավալած բեղուն գործունեությունը եւ, Վերջապես սրասվելիք մեծարնան միջոցառումներ հոււում են, որ հայաստանաբնակներս ավելին իմանանք Ձեր մասին: Պատմե՛ խնդրեմ Ձեր անցած ուղու մասին. Ծննդավայրի, կրության, աշխատանքային գործունեության, ընտանիքի եւ այլն:

- Բախտաւոր սերմնդ եղավ իմ սերմնդը,- մի դահ մօռեց, աղա շարունակեց,- թե ազգային եւ թե համամարդկային առանձնությունը: Ծննդըրով բեյրութահայ եմ: Համաշխարհային 2-րդ դատերազմից հետո լիքանանահայությունը սկսել էր մի անօրինակ զարթօն ապրել: Բացիսմ էին նոր դրդություններ, հիմնվում նոր միություններ, որոնց մեջ անունու առաջիններից էր 1947թ. հիմնադրված Թեթեյան մշակութային միությունը, որը հետո սկզբից ծավալեց ակիմի գործումներում՝ կազմակերպվում էին մշակութային նոր խմբեր, ձեռնարկվում նոր հրատարակություններ:

Այդ ամբողջ եռուցերի մեջ ընտանիքն ուղարկես հեռու չէր մնացել գաղոփի ազգային ու մշակութային կյանքից: Վարդիկայանները մինչ այդ էլ որմես հայրենաւեր գերդաստան հայսնի էին: Իսկ դա սպորտական հայրենասիրություն չէր: Խորհրդային Հայաստանի իրականությանը խանդավառ ու Մայր արոր Սուրբ Եջմիածնի աճասանությանը հղարտ հայերն էին այդ օրերի հայրենասերները, որոնք, ի դեմք նոր սերունդների եւ ի հետու սարք ղատերազմի, հավատարիմ էին մնալ այդ օրվա Հայաստանով հղարտանալու, այնտեղ իրագործված հաջողություններով լավատես դառնալու, ղատերազմում մեր հաջողություններով վերաբերու եւ Երևանով բրովանդակ մի կյանք երազելու գաղափարին: Այս ամենը ամեն օր եւ աղոռում էի մեր տան հարկի ներքո: Մեր մանկությանն ու դատանակությանը զրկահեռ բայլում էին Մարտաւ Բաղրամյանն ու Արամ Խաչատրյանը, Սիլոյանն ու Մարտիրոս Սարյանը, Ավետիք Խասհակյանն ու Վիկտոր Համբարձումյանը: Նրանք, որմես մեծ անհաս, արդեն դրույժած էին մեր ներաշխարհում եւ որոնք մեզ համար մնացին մինչեւ այսօր հավերժ հերոսներ, օրինակելի ժիղարմեր նոր սերունդների համար:

Մինչեւ 1956 թ. խաղաղ աղբեցին՝ վայելելով Լիքանանի ազնիվ ժողովրդի աստվածականությունը, երբ Անթիլիասի եկեղեցական տագմարը խօսվեց լիքանանահայությանը։ Կիլիկիայի կաթողիկոսական աթոռի համար Դաշնակցությունը դիմեց դեւական անվանգության մարդիների և միջազգային ամեն տեսակի միջամտությունների, հասնելով մինչեւ մայրավանի, որդեսզի կարողանար ներնայես գրավել Սսի Արորը։ Ուժի կիրածնամբ դա նրան հաջողվեց, սակայն հայ Եկեղեցական աշխարհը երկիրելվեց Եւկուսակցական սուր բնույթի դայլար ծայրական ավագանության կուսակցությունների միջնեւ։

Այդ օրերին հաճախում էի մեր տան նույնականությունը գտնվող Ս. Նշան ազգային վարժարան: Ներփակական եւ ներազգային տիտան պայմանագրի հետևամերով հայրս ինձ ուղարկեց Վիեննական Միսիսայան վարժարան, ուր հաճախեցի մինչեւ ՀԲՀՍ-ի նորաբաց Երվանդ Տեմիրջյան նախակրթարանի հիմնադրումը: Այդ դրույթի հիմնադրումը հատուկ ազգային բաղդականության արդյունք էր, բանի որ ՌԱԿ-ը ու ՀԲՀՍ-ն չունեին նախակրթարան-վարժարան ուժին լաւագույն հերթին գովածություն:

րան, որտեղ կարողաւախիս իրենց զավակ-
ներին սպիրտելու ուղարկել: Դա, անկա-
լած, մեզ համար մի օրհնություն եղավ:
Նախակրթարանը ավարտելով աշակեր-
տերն արդեն կկարողանային հաճախել
Բարեգործականի գոյց Երևրդական՝
Տղաների Հովակիմյան-Մանուկյան եւ ադ-
ջիկների՝ Դարուիի Հակոբյան վարժարան-
ները: Բնականաբար, եւ հաճախեցի

Տշաների վարժարանը եւ ավարտելով այն ուսումն շարունակեցի Բեյրութի Հայկացյան հոգեջում (այժմ հանձնարան): Նկատի ունենալով այն, որ անսովոր սեր ունեի հայագիտական առարկաների նկատմանը երեկոները հաճախում էի ՔԲԸ-ի Երվանդ Յուսիսյան հայագիտական հիմնարկ եւ հաջողորդայանք ավարտեցի նաեւ ուայ «Սյուլեր հայրենադրանության» վերնագրով ավարտաճառ, որը հակառակ ավելի բան 40 աշխների հավելյալ նյութերի հարստացման, ցայսօր անհիմ է մնում, բավականին լավ ընդունմանց:

Ցավով, մայրս շուտ հեռացավ մեզանից
եւ ես ու եղայրս՝ Զարեհը, մնացիմ հրա-
խանամի՞ն: Երկուս էլ՝ անդամակցելով
ՔԲԸ-ին եւ ԹՍՍ-ին, ազգային ալյափ-
կյանիով աղբեցիմ: Զարեհը պարտեց
Բեյրութի Ամերիկյան համալսարանը
որպես բժիշկ, մասնագիտացավ Մ. Նա-

Այսուհետեւ ակտիվորեն նաև ակցիակցել են կուսակցության աջօյա գործունեությանը՝ այդ ընթացքում աստիճանաբար կուսակցության սանրողակով վեր բարձրացնելով: Ակտել են ԲԵյրութից, աղա Վերա Կազմակերպել Անճանի ակումբը, մի ժամանակ ընկերություն հիմնել են Բուտոնի «Արտակարգ համարներ» երիտասարդական ակումբը եւ այլն: Վերջնականապես հաստատվել են Նյու Յորքում եւ Եղել Տեղի ակումբի ատենապետը: 1996-1999 թթ. ընտրվել են ՈԱԿ Արեւելյան Միացյալ Նահանգների եւ Կանադայի Շրջանային Վաչության ատենապետը: 2001 թ. Արեւելյում Տեղի ունեցած XII համագումարում ընտրվել են ՈԱԿ Կենտրոնական Վաչության անդամ մինչեւ 2006 թվականը: Եղել են Կենտրոնական Վաշինգտոնում ատենադիրը եւ ՈԱԿ մամուլի կենտրոնական դիվանի ատենապետը, հաջորդաբար ատենապետել են կուսակցությանը՝ այդ պահին առաջնահատիք է դարձել Արարական ակումբը:

ԱՆԴԻՄ ԱՆԽՈՆՉ ՄՏԱՎՐԱԿԱՆ ԵՎ Ազգային գործիչ Հակոբ Վարդիվառյանի hts

Օրեւ հայրենիում Եր ՈԱԿ,
ՀՔԸՍ Եւ ԹԱՍ Երկարամյա ան-
դամ, սփյուռքի հայտնի մծավո-
րականներից Շակոր Վարդիվա-
ռյանը: Ծունիսի 21-ին, վաղը,
Նյու Զերուիւմ հանդիսավորու-
թյամբ նշվելու է նրա ծննդյան
65 Եւ ազգային ու մշակութա-
յին գործունեության 45-ամյակ-
ները, ուսի, օգսվելով առիթից,
հանդիմեցին նրան Եւ գրուց-
ցին մի բանի հարցերի ընլու

հանգներում ու այսօր նա որպես հաջորդ ոլասիկ վիրաբույժ՝ ունի իր դարմանատունը Լուս Անջելսում:

Իմ սերունդը միշտ հղարտանում է իր հայրենակը ու ազգային գործի նվիրյալ ու սուլցիչներով։ Նրանցից յուրաքանչյուրը միշտ աշխարհ էր, ազգային հղարտական երդվալ, հսկութանց աշակերտություն՝ մեծ հարստություն։ Նրանց անուններն արդեն խոսում են իրենց մասին։ Տնօրեն Արա Թռփյան, բանաստեղծ Վահե-Վահյան, դատագետ, խմբագիր Գերսամ Ահարոնյան, գրականագետ, ուսուցիչ Օննիկ Սարգսյան, բանաստեղծ Զարիշ Մելիքյանը և ուրիշներ։

Ասանալով բարձրագույն կրթություն նետքեցի թիգնենի ասդարեզ: Դայր ԲԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ հրադարակի ՎՐԱ մի հաջողակ առեւրական հաստատություն ուներ: Ենու գնահատելով իրավիճակը՝ միացա նրան: Մինչեւ Լիբանանի ամփ-մաս խաղաղական դատերազմը, որից հետո առաջին շաբաթվա ընթացքում մասնակից ԵՐԵՒ հրարդեն ուժին դաս- ճառով կորցրեցին մեր ողջ ունեցվածքը տուն ու թիգնեսք:

Այդ տարիներին էր, որ անուսնացա Արվիկի Սիհայելյանի հետ, որը հետազոյում աշխատակցելով Միավորված Ազգերի Կազմակերպությանը, շարժային աշխատակցություն հասակ սնօրենի դաշտնին են մինչեւ իր կյանքի վերջին օրեր ծառայեց ՄԱԿ-ին: Նա նույնություն համալսարանավարս էր, քիրամբեռում էր յոթ լեզուների եւ մեծ հակաս ուներ համաճարդակային արժեների նկատմամբ: Մեկ զավակ ունեցամբ Քայլիկն, որն այժմ 38 տարեկան է եւ բնակվում է Նյու Ջերսիում:

-Խնդրում եմ դատմեթի Ձեր հասարակական-քաղաքական գործունեության մասին: Մասնավորապես, Ե՞րբ եթ ընդունվել ՌԱԿ շարժմանը, ինչ դատումների եթ զբաղեցրել կուսակցության եւ ԹՍՍ-ի կառուցաներում:

- ՈՎԿ-ին անդամագրվել են 1972 թ. դեկտեմբերի 26-ին, Եջանկահիւարակ Գերսամ Ահարոնյանի կնխահայրությանը

Կայացում են սկզբ Ամերիկայի Եւ Կանադայի արքեր համայնքներում, հյուրախաներով այցելել են նաև Երեւան:

-Ի՞նչ կարծիքի եթ Յայրենի-Սվյուլք առնչությունների եւ, հատկապես, մերույա հարաբերությունների ու վիճակի մասին:

-ՈՎԿ-ի հարաբերությունները դեռ խորհրդային տարիներից հայաստանի հետ ազգային հարցերում միշտ էլ եղել են գործնական: Իշխանություններն ունեցել են հավաքական և վարչական գործադրության նկատմամբ: Ռամկավարներն անհամար գործադրություններ են ազգային, բնագավառներում եւ սարջ դատերազմի բոլոր տարիներին ՌՈՎԿ-ի մանուկն ու բժնմը ծառայել են վար դատելու հայրենասիրության ոփն սփյուռքահայ զանգվածների ցըանում: Դակառակ ավանդական որու կազմակերպությունների հարուցած դժվարություններին (նրանի տեղական դետական ցըանակներում մեզ ամբաստանում էին իրեւ հանայնավարներ), մենք անվախորեն հավատարիմ էինք մնում մեր ուղեծքին:

Հայաստանում ծնունդ առաջ ՈՍԿ-ը, այլ կազմակերպությունների ու իշխանությունների միջամտություններով, մի քանի անգամ դաշտակցվեց, ինչն իր ժողով ազդեցությունն ունեցավ նաև արտասահմանի մեր կառույցների գործունեության վրա: Կուսակցական ժարերն անվասահություն եւ, որ ավելի վաս է, սկսեցին անտարբերություն դրսեւորել մեր կազմակերպության գործունեության ու դեկավարության նկամաճը: Այս բոլորից հետո, նոր իշխանությունները՝ ի դեմս հանրապետականների, Վերահասու դարձան, որ տակավին ամենավասարելի բաղադրական կազմակերպությունը ՈՍԿ-ն է: Եվ չնայած մեր ընդիհանուր դաշտակցված վիճակին եւ սփյուռխահայ ոչ ցանկալի տեղաշարժերին, ես վստահ եմ, որ կարելի է տակավին Վերակազմակերպել եւ հայրենիքում ակտիվ բաղադրական դաշտ Վերադաշնապ: Տակավին կուսակցությունն ունի բարոյական այսողիսի հեղինակություն, բարոյական այսողիսի դրամագործությունը, որով կարելի դիմի լինի Վերադաշնել մեր Երեկով վստահությունը ու միան հաստին հեղինակությունների ավագանությունը:

ης φρωτού ήγιεται την ιερουαστικητατη, αγ-
ιετη συμπληκη δωδεκαδεκατη στην επιτηδειοτητα:

-Ωτε λαοθηνην και μηδονητηνην ε
κηνωρωντην ληνηθην απορριφαντηνετη ουα-
ρη, ληνηζηθην ετη στενητην ουαρη ασημητη-
σην ει ληνηαστανηγην ληνηπιγητη στην επιτηδειοτητη
ληνηαρθητηληγητηπιγητην απορριφαντητη:

- Ի՞նչո՞ւ միշտ առաջ ներկի, ամենակարեւոր հարցը մարդկանց վսահությունը վերասահելն է: Մեր դասմության ընթացքում են են եղել ժամանակներ, երբ առկա են եղել ներփակություններ, դեկավարության համեմատ անվսահություն եւ բողոքներ,

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Կուտակային կենսաբուօպակային նոր համակարգում ընդգրկվել են մի շարֆ սոցիալական երաշխիներ, որոնք չկային ճախսկի-նում: Միաժամանակ, այն որուակի նահանջ է ճախսկին համակարգի որդես բարեփոխում, բանի որ համակարգի ամբողջական գործարկումը երկարաձգվում է մինչ բանի տարվ, ինչը ենթադրում է, որ դրա արդյունավետությունն ավելի նվազ է ավելի ուշ նկատելի կլինիք: Անդրադառնանք հիմնական փոփոխություններին, որ կատարվել են մինչ բանի օրենքներում ճախսանելով նոր համակարգի հիմնական ուղղությունները:

Նախ՝ վերանում է դարտադիր կուտակային վճար հասկացությունը, ինչը Սահմանադրական դատարանը համարել է հակասահմանադրական: Դրա փոխարեն սահմանվում է դեբյուտ վճարվող նորատակային սոցիալական վճար:

Գլխավոր փոխուսությունն այն է, որ
այս տարվա հուլիսի 1-ից, կենսաքո-
ւակային դարտադրի բաղադրիչին
մասնացելու են միայն դետական աւ-
խառնղներ՝ դետական կառավարման
մարմինների, համայնքադետարանների,
ՊՈԱԿ-ների, ՀՊԱԿ-ների աշխատակիցնե-
րը, որոնց ծնվել են 1974 թ.-ի հունվարի 1-ից
հետո:

Կառավարությունում սա բացարձում են
այն հանգամանելով, որ հուլիսի 1-ից 40-80-
տոկոսով բարձրանալու են դեմական ամ-
բողջ համակարգի աշխատողների, թվով
մոտ 200 հազար մարդու, աշխատավարձե-
րը, հետևաբար բարձրացված աշխատա-
վարձից 5 տոկոս սոցվճարի վճարումը սո-
ցիալական վիճակի վարչապում չի ա-
ռաջացնի: Սուեցումը թերեւ տրամադր-
նական կարելի է համարել: Ընդ որում, կու-
տակային համակարգում ընդգրկված
դեմական համակարգում աշխատող
անձինք, կարող են իրենց սոցիալական
վճարները կատարել իրենց տրամադր-
վող սոցիաբերի գումարներից (բացա-
ռությամբ առողջապահության համար նա-
խատեսված 52 հազար դրամը), ինչը նույն-
դես սոցիալական լրացուցիչ երաշխիք է:

մինչեւ իսկ՝ անկազմական-
թյուն, սակայն դրանք միշտ էլ
մնացել են մեր Արքին կառուց-
ներում, Երբեք չեն հրապարակվել եւ հասա-
րակության բնության նյութ չեն դարձել։
Որքան էլ հավատում եմ ազատականությա-
նը, ճանավանդ՝ խոսի, սակայն յուրաքան-
չոյուր կրտսակցական լավ գիտի, թե այդ ա-
զատության սահմանները որտեղ են սկս-
վում եւ որտեղ վերջանում։

Ավագ սերնդի հեռանալով, դժբախտաբար, մենք եւս սկսեցինք բարենիշանալ: Տիսուր բարերն սկսեցին Անթափանցել մեր կուսակցական կառույցներ: Մի կողմից մեր ընկերների Ամերիկայի ցանակների բացարձակ ռամկապարական ընթացողությունը եւ մյուս կողմից գործի բերումով Արարական անաղարի Երկրներում եւ Արևիայում ու Լիքանանում բնակություն հաստատեների միջինարեւելյան բացարձակահրության մասնակիությունը դաշտառ եղան, որ անվստահության, բողոքի ձայներ սկսեն լսել բոլոր կողմերից: ՌԱԿ-ը չունեցավ հեղինակավոր մի դեկավար, որ կարենար ի մի հավաքել կողմերին եւ Վերադարձներ մեր կուսակցության Երեմնի փառքն ու ազդեցությունը: Դժբախտաբար, այդ անհանդուրժողական ալիքը հասավ նաև Հայաստանի մեր կառույցներին: Մյուս կողմից, մի բանիսը, դժբախտաբար, կուսակցությանը Վերաբերվեցին որմես տահույթի միջոցի եւ չարաշահեցին սփյուռքից ուղարկված նյութական միջոցները եւ սա էլի հերթին նոր անվստահության ալիք ծնեց:

Դարձու առ ապօստոլյա ազ ու օգա.
Յիմա, որ կարծով եմ փորորիկը խա-
ղաղված է, վստա եմ, որ նոր հարաբերու-
թիմների եօ կարեի է բացել: Դարձյալ դեմ
է սատարեն ՌԱԿ-ի հայաստանյան կա-
ռուցյաներին, վերջապես դեմք չէ թողնել, որ
դեմքական շօանակներում սփյուռքը ներ-
կայացվի միայն մեկ կուսակցության կող-
մից: Նաև՝ ուս արուր չի եւ, ի մերը, նոր

Կուտակային նոր համակարգ՝ նոր մանրամասներ

*Պետական համակարգը այս տարվա հուլիսի 1-ից, մասնավոր՝
2017-ի հուլիսի 1-ից կանգնեն պարսպիր սոցվարներին*

Պետական համակարգի այս աշխատող-ները, որոնք հետազոտում անցնում են աշխատավոր մասնակիր համակառները:

Դահլիճն միայն մինչեւ 1974 թ-ը ծնվածներից, առաջ դրա դասասիստն առավել բանդարարկ է եւ հասկանալի նրանց համար, ովքեր իսկապես հարցի դասասիստն են ուղղությամբ: Մինչեւ 1974 թ-ը ծնվածների համար, ինչպես արդեն նշեցին, գյուղական համայնքներում առավել բանդարարկ է եւ հասկանալի նրանց համար:

Են իսկ կատարվում են բոլոր հարկանունների հաշվին, իսկ դրանից օգտվում են միայն մինչեւ 40 տարեկանները:

Մի անգամ առիթ են ունեցել գրելու, կրկ-

- նում ենի ինչպես կուտակյային համակարգի հին սարբերակով, այնուեւ էլ նորով, 40 տարեկանից բարձր անձինք վճարում են Եւ ներկայիս թռչակառուների համար, եւ իրենցից ցածր սարիդի աղազա կենսաթուուակառուների բարեկեցիկ թռչակի համար, իսկ ինչու այսուհետեւ բարեկառական համակարգը

- Ի՞նք մասս են բաշխողական համակարգի ներկայիս ցածր թուակների հովանուն: Եվ
- այդքանից հետո, դժողովուներն ովքեր են:

Այստես թե այնուեւ, մնում է, որ այս կառավարությունն, ի տարբերություն նախորդի, ավելի վճռական լինի եւ մինչեւ վերջ հրագործի այս կարեւորագույն բարեփոխունը՝ թեկուզ ժամանակի մեջ երկարաձգված եւ ավելի նավազ արդյունավետ։ Կրպակարի՞ն Շրան հաղաքական կամքն ու աջից թե ձախից գալիք ճնշումներին դիմակայելու ունակությունն այս հարցում, կերեւա առաջիկայում։

Հանդիպում անխոնզ մրավորական...

հետագա տարիների հետևանքը օգտակա չղիքի լինի ոչ հայրենի դետական կառուցներին, ոչ Հայաստանյաց Եկեղեցուն եւ ոչ է սկիզբանայության մեծանաւությանը: Դա արկածախնդրություն է, եր օգսվելով ՌԱԿ-ի այսօրվա վիճակից, նո ձեւավորումներ են հաղորդում հայրենիքի սկիզբանայություններին:

-Ձեր կարծիքով, ինչորիսի գոյակցություն դեմք է լինի ԹՍՍ-ի եւ կուսակցությամբ միտք։

-Բացահայք երեւով է, որ ընդհանարկեալ կամ կամաց պատճեններ ամեն տեղ գրանցված են ԹՍՍ-ի անունով։ Հստակ է, որ որոշ երկրորդ թերթեանը տեղական հարկային համակարգից ազատված կազմակերպություն լինելով, ունի լայն իրավասություններ։ Մյուս կողմից, առ վելի աղափառ է դրանք գրանցել ԹՍՍ-ի անունով, որովհետեւ աղափայում կարող է խնդրահարուց լինել, քանի որ կարող է մի արկածախնդիր ուժվավարություն ընտրվել որը յուրացնի եւ վաճառի դրան։ Ցավոք այդդիսի ժամանակ փորձություններ ունեցեն ենք ոչ միայն մենք, այլև մեր հետ ճանապարհ կտրած այլ խաղական կազմակերպություններ, հատկապես Հայաստանում եր՝ ՈՒԿ Անականի դեկավարը վաճառեց կուսակցության 6 գրասենյակներից հինգը Եթե վերադառնամ բնականոն վիճակին անձնաբեկ ոչ մի կասած տունեմ, որ Աս

ասասալուս ոչ պո վազած շնուս, որ զարդարությունը երկուտի դարձյալ կվերահասաւսի: Ի վերջ Ծեմբեյանը Եւ նար բոյք միություններ՝ Կահիրեկի Րայ ազգային հիմնադրամն ու Գեղարվեսասպիրաց միությունը, Անձնանի Մշակութային միությունը Երևանեմի Րայ Եթիսասարդաց միությունը, Արենինի Արարատ ճշակութային միությունը պերս են ՇԱՀԿ-ից: Խաչ այս միությունը

թյունների անդամները երպել են ծառայել ազգին մեր կուսակցության որդեգրած ուղղություն եւ մեր սեմինի հասած անցյալ ավանդներով:

-Երկար ու ձիգ տարիներ աշխատակցում եք մամուլին. ինչդեռ սկսվեց այս բարեկամությունը եւ ինչդիսին եք տեսնում այս աղաջայում:

-Երագրական իմ առաջին փորձեր կա

- Ծուռով լրանալոր է ազգային եւ մշակութային կյանքին բերած Ձեր ծառայության 45-ամյակը: Ինչդեռ եթե հասցնուած այդ ամենը, ինչպես եթե զուգակցուած աշխատատար բիզնեսը եւ գրել մի բանի հաստափոր հասնեներ, որոնց լրասարդակը դիմի դառնա մոտ աղագայուած հրատակվող 2000 էջանոց հիմնարարությունը:

-Ωηληπτική: Φωιγ αναποτελεστική ή αναποτελεστική ουσία είναι η ουσία που δεν μπορεί να παραβιαστεί από την αντίδραση με άλλη ουσία. Το σύνθετο αποτελείται από δύο ουσίες που δεν μπορεί να παραβιαστούν μεταξύ τους.

Սեկ անգամ եւս ընորհավորում եմ ընկեր Կարդիվառյան, ծննդյան 65 տարեականին ու մշակութային գործունեության 45-ամյա հոբելյանների առթիվ։ Մեր գնահատանի խոսքն ու ընորհակալությունն հայտնելով բեղուն գործունեության համար, մաղթում եմ քաջ առողջություն, ստեղծագործական նորագույն նվազագույններ, հզոր կամֆ հայատահատանության եւ Դայրենիթին նորաց բերելու դժվարագույն գործառույթներն իրավաբանապես օրենքում։

ՀՈՐԶ ՖՐԻԴԱՎԵ

Լեհաստան եւ Ադրբեջան այցելեցի այնովիս մի ժամանակահատվածում, երբ Եվրոպան ձեւավորող ուժերը գտնվում էին փոփոխությունների շեմին: Երկրների մեծամասնությունը վերագնահատում էր իր դիրքորոշումը: Անհանգուստթյան զգացումը համարակա էր: Լեհաստանի նման Երկրների դիտորդները չեն ել թագում այդ զգացումը: Այլ վայրերի՝ ինչպես Թուրքիայի, որն անմիջական «կրակի օճի» վրա չէ, դիտորդները Ուկրաինային դիտարկում են ոչ որդես գերիշխող, այլ դեռևս չհստակեցված թեմայի: Այդուհանդեռձ, Լեհաստանից մինչեւ Ադրբեջան ես եւկու հիմնական հրա էի լսում. «Ուսւաները գալի՞ս են», «Ի՞նչ կարող են այս Երկրները անել դաշտավայրու համար»:

Մոսկվան էլ է անհանգիս, եւ որոց ռուսներ քացահայք խոսում են այդ մասին: Ուսաների ժևանկյունից եվրոպացիներն ու ամերիկացիները արեցին այն, ինչը Մոսկվան չէր կարող հանդուրծել: Նշանի արեւմտամես կառավարություն հաստացեցին Կիեվում: Ուսաների համար ժողովրդական աղյուսամբության դյուրակումները ընդունելի չեն: Նշանի հավատացած են, որ Արեւմուսիքի կողմից ֆինանսավորված ոչ կառավարական կազմակերպություններն էին կանգնած իշխանությունը տաղալելու խօսքությունների թիկունքում: Բայց դա չէ այժմ խնդրի էռթյունը, այլ այն, որ Ուկրաինան ներկայիս գտնվում է արեւմտամես կառավարության ձեռքին եւ եթե այդ կառավարությունը դիմանա, ռուսական դաշնությունը կտանգի տակ կլինի:

Տեսարանը Ուսասառանի արեւմուտքում

Ջարտեզին նայելիս ռուսները տեսնում են հետեւյալը. Բալթյան Երկրները ընդգրկված են ՆԱՏՕ-ում, իսկ Ուկրաինան դաշնակցում է Արևմուտքի հետ: Բելառուսի հակաարեւմյան կառավարությունը խոցելի վիճակում է, եւ եթե Մինսկը փոխի իր հավատարմությունը, աղա Ռուսաստանի հնարավոր քօնամիները թափանցած կիմեն մննչեւ Ռուսաստանի խորքը, ինչողեւ նացիսների ժամանակ: Այս համեմատությունը եւ բանից լսեցի ռուսներից: Նրանց համար հայրենական մեծ դաստերազմը (Երկրորդ համաշխարհայինը) կենդանի հիշողություն է: Յիշերի ուխտադրժություն՝ նոյնպես: Ռուսներն ուրիշներին շատ չեն վստահում եւ ամեն դաշտառ ունեն այդպես վարվելու: Նոյնը կարելի է ասել նաեւ կենրոնական եվրոպացիների, քուրերի եւ կովկասյան ժողովուրդների համար: Իրենց անցյալի հետ կարգած դեմքերը թույլ չեն տալիս նրանց վստահել որեւէ մեկին:

Վերջին օքարթներում երեք բան է հսկակեցվել: Առաջին, ողևաներն ուղղակիորեն չեն ներխուժելու Ուկրաինա: Եթես չի լինի ներխուժելու 50 մլն բնակչություն ունեցող մի երկիր եւ ակնկալել, որ ետզ գրկաբաց կը նդրունեն այստեղ: Ուստե՛ր ձեւացնում են, թե ամենազոր են, քայլ վառելիքի դահեսների վրա անդիկան օդային հարձակումների սպառնալիքը, ինչդեռ նաեւ հնարավոր ապահովության վասնզը գգուշավոր են ուարձնում նրանց:

Երկրորդ, ոչ մի եվրոպական ուժ չի կարող լեհաստանից Ռումինիա ընկած ճակատային գիծը ղատաձ ճեւով ղատամնել ռուսական հարձակումից կամ հնարավոր ճնշումներից: Գերմանիան է զիխավոր դերակատարը այնտեղ, եթ Բեռլինը հստակ սահմանագծել է, թե ինչ կարող է անել Ուկրաինայում եւ ինչ բայց կձեռնարկի Եվրոպի թյան եւ ՆԱՏՕ-ի արեւելյան թերզ ղացմանելու համար: Բեռլինը չի ցանկանում ականատես լինել մի նոր սարք ղատերազմի:

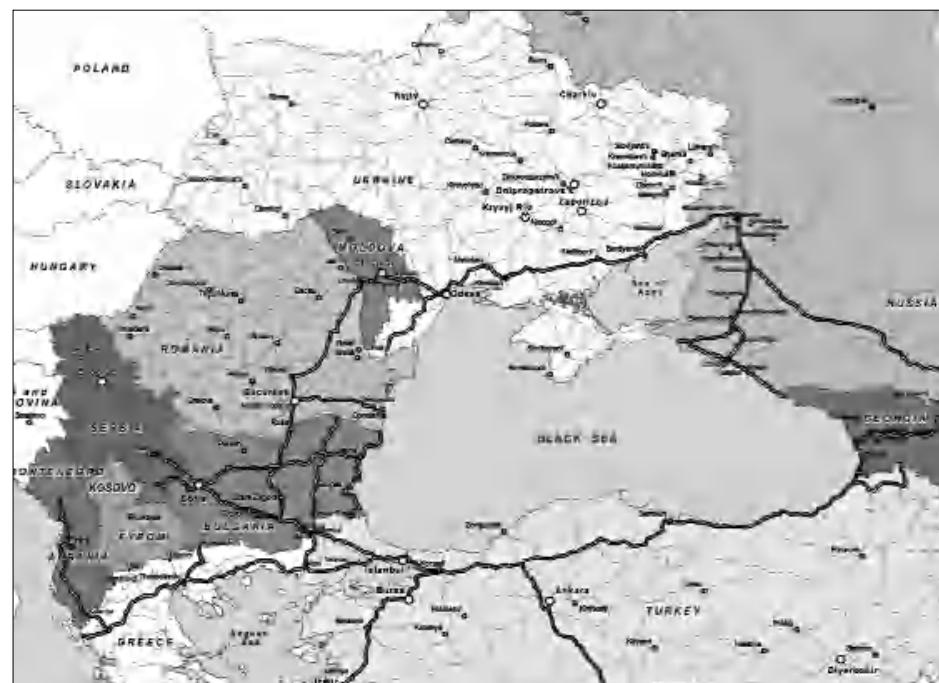
Գերմանիան կախվածության մեջ է ուսական վարելիքից եւ նրան լիովի բավարարում է ներկայի «սատու վզոն» Եվրոպայի մնացած երկները արդյունավետ կերպով չեն կարող միջամտել:

Եվ Երրորդ, Եվրոպայի արևելյան թեմի որեւէ դաշտաղանություն դեմք է զա Մ Նահանգներից: Կաշինգտոնը վերջին մի քանի շաբաթները անցկացրեց՝ հավասարացնելով իր դաշտավորվածությունները հանդեպ Երկու Երկրների՝ Լիհաստանի և Ռումինիայի: Նախազաք Բարք Օքանան ժամանեց Լիհաստան, իսկ փոխնախազաք Զե Բայդենը մեկնեց Ռումինիա: Զնայած Երկու դեկապաներն էլ վստահեցրին, որ լիովի կողաշատացնեն այդ Երկրների ազգային անվատանքությունը, բայց նրանի թերացան հսկակեցնելու այդ դաշտաղանության ճանրանամությունները: Եվ դա զարնամալիք չէ, հաշվի առնելով, որ Մ. Նահանգները

Կառչեցին Սեւաստողից, որը փետք է նավատօրնային կարողությունները Սեւաստորնային կարողությունները ծովում կրիշկական նօանակություն ունեն: Ուստի միայն նավատօրնային կարողություններն ուժեղացնելուն միշկանարտավարությունը, որը թույլ է տալիս տարածաշրջանում տեղադրել նաեւ ամերիկյան ռազմաօդային ուժեր, ինչ խոսում սղանալիք է դպրոնալու ռուսական նավատօրնի համար: Այն միաժամանակ իրադարձություններն ընդունակ դարձակելու է մինչեւ Վրաստան եւ Աղբյուր թեզանից անցնող որեւէ խողովակածառական Պարզ ասած, որեւէ մարտունակ, մրցակից սեւծովյան նավատօրն լուրջ խնդիրներ է ստեղծելու Ուսասանի համար համար կամ եթե Ուկրաինայի կառավագարությունը դիմանա փորձություններին, եւ Դիմումը մեկուսացվի: Մ. Նահանջման դաշտանության նախարար Զար Շենքելի այցելությունը Ուստի միա վկայում

վածության մեջ են նրա բնական գազի դաշտաներից: Բայց թույլ կողմը այն է, որ բնական գազը ներգործման ուժեղ միջոց լինելով համերձ, առանձնադես եկամտաբեր է: Ուսասատանի բյուջեն, ստեսությունը, հիմնված է առավելադես նավթի վրա, եւ վաճագն այն է, որ Մոսկվան չի կարողանում վերահսկել նավթի գինը: Գնի որեւէ կտրուկ անկում առնվազն սասանելու է Ուսասատանի սնտեսությունը: Լեհասանում Օքանան դիտավորյալ մատնանշեց Ուսասատանի ստեսական խնդիրները: Դրանով նա հասկացրեց Պուտինին, որ ինք բացատեղակ է Ուսասատանի թուլությունից:

Սահմանադրությունը Ռեակտիվ ռեզուլտատիվ այն կողմ

դեռ ծանրութեթեւ է անում կացությունը
եւ դատարան չէ ներկայիս ուրվագիտեց-
խոստացված դաշտանության բնույթը
ու չափը: Ուստե՛մ առաջմն զբաղված
են Ուկրաինայով, եւ Ս. Նահանգները
դեռ ժամանակ ունի մտածելու:

Անուու Ս. Նահանգների գլխավոր
մտահղոքությունը Լեհաստան է, որն ա-
մենախոցելին է: Բայց առաջմն հեռավո-
րություն ու ռազմական տեխնիկայի տե-
ղաշրժման ու մատակարարման դժվա-
րությունները սահմանափակում են Լե-
հաստանին սղանալու Ռուսաստանի
կարողությունները:

Լեհաստանին խոստացված նախնական դաշտավայրը գտնվում է Կանաչ լեռների մեջ՝ պատճենահանության մեջ առաջարկվում է առաջարկ կազմակերպությունը ստեղծում և դաշնակիցներին լինել գգութավոր եւ գրավել հիմնականում դաշտամուլական դիրքորոշում: Այդ սկզբունքը գործում էր սարը դատերազմի օրերին, երբ խորհրդային զինված ուժերը շահ ավելի հզու էին եւ ավելի լավ տեղաբաշխված: Այսօ Ռուսաստանը շահ ավելի թույլ է: Ուստի առավել շքահայաց մարտավարությունը նորականարմար է:

ՍԵՅԾՈՎՀԱՆ ՄԱՐՏԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱԶՈՎՈՒՄԸ

այն մասին, թե ինչ մեծ կարելորություն տակա Ամերիկան ար երկրի:

Կարենը է նաեւ ուշադրություն դարձնել այն հսկայական դիվանագիտական աշխատանքներին, որոնք իրականացվում են Մ. Նահանգների եւ Թուրքիայի միջեւ ինչպես նաեւ այն հանդիպումներին, որոնք կայանում են թուրք, լեհ եւ ռումինացի դեկավարների միջեւ։ Թուրքիան ականա ներեւաբար կտուժի Էներգիայի անջական տումներից կամ սահմանափակումներից։ Ուստի Անկարան չի ցանկանա Սեպական ծովը տեսնել մարտադաշտ Վերածված մի տարածի։ Միաժամանակ նա կճգնա անդայման մաս կազմել որեւէ դաշնության, որ Մ. Նահանգները կազմավորու է տարածաշրջանուն։ Վերջին հաշվությունը նշումները խորապես հետարրված են ինչպես իրային, այնպես էլ իրանյան էներգետիկ գործություններով եւ ինչ են վստահութան ուղղութեան։

Ինչպես տեսնում եմ, մեր արջեւ տարածաշահային դերակատարներ են, որոնց նոր դաշինքներ ստեղծելով խաղով են տարված: Գործընթացը դեռ սաղմնայի վիճակում է, բայց արդեն սիդորում ռուսներին մտածել իրենց աղագայի նաև սին: Ենթագիայի ռեսուրսներն անշուշնաւ են կազմում ընդհանուր գործընթացին, եւ ռուսները կարծես առավելություն ունեն այստեղ: Երկրներից շատերը, որոնք մակենային են Մոսկվաից, նաեւ Սահմանական պատմութեան մեջ առաջարկութեան մասին պատմութեան մեջ առաջարկութեան մասին:

իմ էլ դրա գործադրումը նժվար լինի:
Չնարավոր է, որ միջուկային գենի ռութ
Վահինգտոնի հետ հաճախաբար լրացն
գալուց հետո, իրամի նավասարին ռուկան
բաց կիրակ աշխարհի առաջ: Դրան երեք
գումարվեն իրավյան եւ լիբրական նավ-
թային դաշտները, առաջ Վահինգտոնի
ձեռփառ է լինելու հզորագույն գենիք, որը
նա կարողանալու է նույնիսկ արտահա-
նել հեղուկ բնական զագի հետ միասին:

Մասնաւոր պատճեն կազմված է ԱՀ պահպանական գործությունների բնույթի կարելի է ներկ Բովածական դաշտայի վերջերս կատարած հայտարարությունը, որ դադարեցնելու է ռուսների դաշտականությանը արժանացած «South Stream» խողովակաշարի հիմարարությունը։ Հայտարարությունն արվեց այն բանից հետո, եթե Բովածական դաշտականությունը հանդիմեց աներիկացի երեխ սենատորների հետ։ Նման մարտավարությունը կսահմանակալի ռուսական վերահսկողությունը (Եվրոպայի էներգակիրների վրա) եւ կարող է աղակայունացնել Ռուսաստանի սննդանությունը։

Բայց անմիջական վտանգ Ռուսաստանին դեռ չի սղանում: Տարիներ կղահանջվեն մինչեւ վերոնշյալ նախագծեր իրականություն դառնան: Ո՞նան էլ կարող են ընդհանրապես չիրականանալ: Խոչընդուները այս են: Ամերիկան ընկերություններ եւ նավթարդյունաբերող դաշնակից դեսություններ կարող են տուժել: Բայց այստեղ խնդիրը աղագայի աշխարհաբանական կացությանն է վերաբերում եւ նավթի այլընթանրանային դաշնարկերի որոնման գործընթացը, որն սկսված է, հնարավոր չէ կասեցնել: Ռուսական մարտավարությունը ոեթք է լինի նվազեցնել էներգամատակարանան ազդեցությունն իր առաջնային աշխարհաբանական հրանայականների վրա: Ռուսները գիտեն այդ ճական, եւ Օրանց նորատակն է հառաջիկա տարբերակ աշխարհաբանական հրանայականների վերաբերությունը այնքան որ ոլորտներ զարգացնել, որ կարողանան դիմակայել ակնկալիող ուլույանան տարանումներո:

Ս. Նահանգների համար կարեւոր Լեհաստանին զինելը չէ: Ոչ էլ Ռումինական նավատորմի ստեղծումը կամ նավթի համաշխարհային ռուկայի վերաձեւավորումը: Խնդիրը այս ավելի դարձ է: Ս. Նահանգները ցանկանում է ցուց տալ, որ ի միջակի է այս քուրոր և աշարել:

Նման դրսւորումը ստիլելու է ռուսական վեբանայիլ իրենց դիրքորոշումը, նախքան որ սպառնալիքը իրականություն ունի ուսումնականին:

Unr huculurhuk

Ս. Նահանգներն այժմ իր կողին արեամբես կառավարություն ունի Ուկրաինարը:

Իրավի գգալի մասը գրաված է դեմի Սիրիա ձգտող «Իրավի և Լեւանի իշխանական ղետության» ջիհանիսների մի մասին որեւ հաջողվեց ավագությունը միջով քավանցել իրավյան սարածք։ Դրանվ իսկ նրանի ձեղբային գրեթե մեկ դրա առաջ հաստատված մի խորհրդանության սահմանագիծ։ Խոսքը 1916 թ. մայիսի 16-ին անգլիացիների եւ թքանսիացիների ստորագրած Սայս-Պիկոյի համաձայնագրի մասին է, որով երկու կողմերը կիսում էին Օսմանյան կայության ասիական (հայկաբեն արաբական) տիրութերը։ Լուսոնում գաղտնի դպյաններում զննված այդ համաձայնագրը իշխանութեն իմբ ծառայեց Իրավի ներկայիս սահմանների համար։ Այն ժամանակ Արածին աշ-

համկարծ ի հայս թերեցին ԱՄՆ ի եւ Իրանի շահերի ընդհանուր թյուն, թե՛ւ 34 տարի շարունակ երկողմ հարաբերություններ եաւ սարն էին, եւ վերջին տասնամյակում էլ տարածայնություն ներ կային Իրանի միջուկային ծրագիր առնչությամբ: Մինչդեռ այսօր Թեհրանն ու Վաշինգտոնն բացեիքաց մտադրի են համագործակցել, որդեսզի թույլ չտա Բաղդադի շիա վարչակազմ տաղալում: Հունիսի 16-ին ԱՄՆ-ի դեեւարտուլար Ջոն Ռեյնին հայտարակեց, որ ինքը «չը բացարի որեւիցե կառուցողական ժայլ»: Իրանի նախագահ Շահն Ռոհանին իր հերթին չբացարեց համագործակցությունն այն երկրի հետ, որին Իրանցիները 1979-ի հեղափոխությունից ի վեր «մեծ սատանա

Նի աղյուսանքների առաջին
դաշտում կասեցնելու համա-
կանց կարծիքով՝ զիհապիս-
ների առաջինադաշտումը ԱՄ-
ազգային անվանգության հա-
մար նույնիսկ ավելի մե-
ծանգ է, քան իրանական մի-
ջուկային ռուբրի ստեղծումը:
«Ժամանակին մենք ինչո՞ւ բա-
նակցեցինք Սաալինի հետ. որու-
թետեւ նա Քիլտերի չափ վաս-
չէ», օրեր CNN-ի եթերում հա-
սրարեց սենատոր Լինդս-
Օրենտինը:

Իրվնիս զիհաղիսւերն ուզում են զնդել 1916 թ. սահմանները

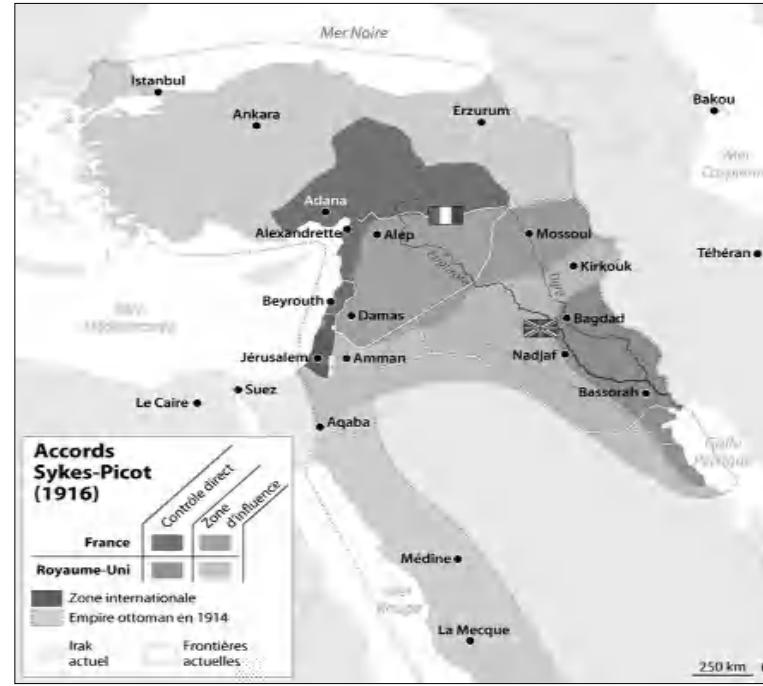
ԱՄՆ-Իրան մերժեցման վտանգները

Խարհամարտը դեռ չէր ավարտվել, բայց Եվրոպացի դիվանագետներն արդեն ճշակում էին թուլացած Օսմանյան կայսրության մասնատման ծրագրեր։ Ֆրանսիայի գիտական հետազոտությունների ազգային կենտրոնի աշխատակից, իրավագետ Պիեռ-Ժան Լուիզարը «Լիբերասիոն» թերթի էջերում նաև պարագեստ գրում է. «Ներկայիս Իրավի տարածություն կային ճիխայն ցրանային սահմաններ։ Այդ օսմանյան նահանգները սահմանագծված էին ավելի ծասըս աշխարհագրական, բանդավանանեալային չափանիշների։ Օրինակ, կային Մոսուլի, Բաղդադի, Կիրովակի, Բաշրայի եւ այլ վիլայեթներ։»

Լողինում Ֆրանսիայի դեստանության առաջին փարտուղար, սիրիակե Ֆրանսուա Ժորժ-Դիկոնին եւ անգլիացի դիվանակե Մարկ Սաքսոնին հաճախարարվեց սահմանագիծ անցկացնել այսպէս կոչված Բրիտանական Արաբիայի եւ Ֆրանսիական Սիրիայի միջեւ: Գաղտնի հաճաճայնագիրը ստորագրվեց 1916-ի մայիսին:

բային միավորի մեջ՝: Ակզբում
ֆրանսիացիներին հատկացած
Մոսուլը 1925-ին միացվեց ներ-
կայիս Իրավին: Փատարդքում
նախատեսված գաղտնի սահմա-
նազառումը այնուամենայնիվ
հիմք ծառայեց տարածաշրջանի
ներկայիս սահմանագծնամ հա-
ճար: Զիհաղիսներն ուղղում են
վերջ ղենել դրան եւ ստեղծել իս-
լամական ղետություն՝ խալի-
ֆայություն, որը առնվազն ղետֆ
է ընդգրկի Իրաքի տուննիական
մասը, Սիրիան եւ Լիբանանի մի
մասը: Խոսվում է նաև Պաղես-
տինի պատարգության նամակն:

Վերջին շաբաթներին իրավուն
իսլամիս գրիհյանների արձա-
նագրած զգայի հաջողություն-
ները եւ մայրավայրա Բաղդադին
սղանացող վտանգը դաշտառ
դարձան, որ ԱՍՍ-ը եւ Իրանը սկ-
սեն փոխհամաձայնության եզ-
րեւ փնտել Բաղդադի ժիա վար-
չակարգը սուլմանի ջիհադիսների
հարձակումներից դաշտանե-
լու նորաւակով։ Այս կարակցու-
թյանք «Ֆիզարո» թերթը նույն է,
որ դամական իշադարձություն-
ների ընթացքը աշխարհավայրա-
վական դաշնամբներին երթեան
սիլուում է կատարել անսպասելի

Են անվանում: Վիեննայում իրա նական միջուկային ծրագրի նվիրված բանակցությունների դրւու օրեր անցկացվել են եր կողմ բանակցություններ: Այդու համեմա Պենսագրնի խոսնակ դեռուկալ Զոն Կիրքին բա ցարել է Իրանի հետ ռազմակա համագործակցության գաղա փարզ:

2003 թ. Սաղման Հուսեյն սաղմալումից հետո ամերիկացիները նորասեցին Իրավունքավարությունը: Ներկայումս, չնայած Իրավունքը աշխատաված է եղանակություններում երկու կողմերն օբյեկտիվորեն աշխագրաված են հաճագործակցելու, որդեսափ կանխելու աշխատաշահանում զիհաղիս ների խալիքայության՝ ջիհանիսաւանի ստեղծումը: 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչություններից ի վեր սումններու ահաբեկչությունը համարվել է ազգային անվտանգությանը սղանացող գլխավոր վտանգներից մեկը: Այն կոնգրեսում սականները եւ դատունարդությունը գինվորականները, որոնք ընդդեմ մենք մեկ ամիս առաջ նախագահ Բարաք Օբամային մեղադրում էին իրանցիների միջուկային ծրագրի հարցում անվճառ կանություն դրսելու մեջ այժմ նրան ցամացնում են թերթանի հետ ըստ անձագել արդի

սուլննիների ձեռքը: Թեհրան
նաեւ փորձում է իր սահմաններ
մոտ կասեցնել «Ալ Ղախոյախի
եւ դրա աջակիցների հետ կառ
ված վասնգները: Ի դեպ, հունվար
սի 17-ին Իրաֆի Վարչական Նորմա
րի ալ Մալիքիի դիվանատում
տարածեց մի հաղորդագրություն,
որով Սառույան Արաբիա
յի իշխանություններին մեղադ
րեց Իրաֆում սունի աղյուսակ
ահաբեկիչներին ֆինանսավոր
թելու մեջ: «Իրաֆում տարիներ
շարունակ ուղամական իր բանակ
բական ներկայությունն ունեցու
իրանը եւ ԱԱՌ-ը այսօր թերեւ
այն երկու երկրներն են, որոնք
Բաղդադում անհրաժեշտ ազդեց
ությունն ունեն իրավայան ճգնա
ժամի խաղաղ հաղթահարում
ակնկալելու համար», արձա
նագրում է «Ֆիզարոն»:

Միենովն ժամանակ Իրավունքը մերձեցումը դարւունակությունը է որոշակի վասնգմեր, բանզի իրավում Թթվանի և Վաշինգտոնի մի բաղաբական նոյաւակները աշխարհի են, ուսում է թերթը: Այս դես, Իրանը մշտապես հավաք նություն է սկիզբ այնտեղ սուլմանի փորձանանության դերի սակառնանական աշխաբական բաղաբականությանը, մինչդեռ ԱՄՆ-ը Մայութիին հանդիմանել է այդ փորձանանությանը դեմական կառուցներում անբավարար շահ փով ներգրավելու մեջ:

Հայ Միզրանտներին՝ ինտեգրացիոն երկրների միզրանտների կարգավիճակ

**Օռասատան Ելուանու անող
հայ միջրանսների խնդիրները
օրակարգային են հայ-ռուսա-
կան միջևառավարական եւ
միջխորհրդարանական հանձ-
նաժողովների , ինչպես նաև
զոյց Երկրների միջրացիոն ծա-
ռայությունների աշխատան-
դում: Նկատի ունենալով հե-
տաքրիւթյունը խնդրի նկա-
մամբ՝ ընթեցողին տեղյակ
դահենի, որ ավարշին են հասց-
վում մի շարֆ համաձայնագրե-
րի նախադատաւումը, որոն-
ցով այս տարեսկզբեց հայ միջ-
րանսների առջեւ ծագած խն-
դիրները դեմք է որ լուծվեն:**

Այս տարվա հունվարից Ուսասանը դաժամիջոցներ էր կիրառում այն անձանց նկամամբ, ովքեր թեկող մի փոքրիկ խախտում են թույլ տվել կեցության եւ ելումնետի վերաբերյալ կանոններում։ Խոսքն ընդհանուր առմամբ Ուսասանում մոտ 800 հարյուր հազար մարդու է վերաբերում, որոնցից 34 հազարը հայեր են, նրանց նկամամբ մուտքում էին հետ կապված դաժամիջոցներ են կիրառվել, իսկ 170 հազար հայ էլ մոտավորադես այս առումով գտնվում է ովքի գոտում։ Այս թվերը հայսնել է Աժ փոխնախագահի Հերմինե Նաղդայացանը, եւ կարելի է ասել՝ դաշտոնական են, սակայն դաշտեցրեմ ովքի գոտում գտնվողների թիվը կարող է կրկնակի լինել՝ հաշվի առնելով մի շարժ հանգամանեներ։ Սա ցույց է տալիս Ուսասան մեկնող միջրանձների թիվը եւ Հայաստանից արտահոսքի ողբակի դաշտեր, որն ուրիշ խոսակցության նյութ է։ Սակայն այս մասին չէ այսօր մեր հրադարակումը, ուղղակի արդեն իսկ դաժամիջոցների ենթարկված եւ ովքի գոտում գտնվող մեր բաղադրիչն հայսնենք, որ բանակցությունների արդյունքում այս տարվա ամրիյի 1-ից որեւէ հայ մարդու նկամամբ դաժամիջոցային որոշում չի կայացվել արդեն, իսկ 34 հազարի նկամամբ էլ համաձայնագրերի մոտակա ստորագրումից հետո ամճիսիա կիրառվի։ Ընդհանրամես՝ նոր համաձայնագրերով շատ ավելի արտօնյալ ուժիմ է սահմանվում հայ միջրանձների համար Ուսասանում, նրանց կարգավիճակը հավասարեցվում է ինտերակցիոն ելեկտրոնի (Ղազախստանի, Բելառուսի) միջրանձների կարգավիճակին։ Սա՝ անկախ այն բանից, որ Հայաստանը միգրուց տուով մասնակից կլինի Եվրասիական միությանը, որի իրավական դաշտով այս խնդիրները դեմք է ավտոմա լուծվեն։ Այժմ այս խնդիրները փասորեն անդամակցումից եւ նրա իրավական փաստաբերության մեջ մտնելոց ավելի վաղ են լուծվելու։ Ըստ Ուսասանի միջրացիոն ծառայության դեկավակար Կոնսարտին Ումադոնվակուլու՝ հայ միջրանձների վիճակն այդդիսով հավասարեցվում է ոուս միջրանձների կարգավիճակին, իսկ 90 օրից ավելի գտնվելու հայկական կողմի խնդրանքը զարմացնում է ոուսներին, բայց եւ՝ այս ուղղությամբ էլ մասնութեր կան։

